

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

13 januari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de oprichting van een Vlaamse Kamer in de Moslimexecutieve

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het gebruik van het sociaal beheersrecht

Vraag om uitleg van mevrouw Caroline Gennez tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheden om de doelgroep van de huursubsidies uit te breiden

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over leegstand van sociale woningen

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het cliëntvolgsysteem bij de opvolging van de inburgeringstrajecten

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de didactische ondersteuning aan de onthaalbureaus voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het modelreglement ter bestrijding van leegstand en verkrotting dat door enkele steden en gemeenten werd uitgewerkt

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het verzet van de gemeenten tegen de nieuwe Vlaamse regelgeving inzake leegstand en verkrotting en de problemen waarmee het nieuwe decreet op leegstand en verkrotting van start gaat

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Donderdag 13 januari 2005

Voorzitter: de heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de oprichting van een Vlaamse Kamer in de Moslimexecutieve

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verreycken tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de oprichting van een Vlaamse Kamer in de Moslimexecutieve.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 7 december 2004 meldden zowel De Standaard als De Tijd dat u een gesprek hebt gehad met vertegenwoordigers van de fameuze Moslimexecutieve.

Dat gesprek was logisch, aangezien ook in het Vlaams decreet inzake de erediensten een belangrijke rol wordt toegewezen aan de Moslimexecutieve. De Moslimexecutieve heeft meer bepaald invloed bij belangrijke kwesties zoals de erkenning van moskeeën, die op termijn helaas wordt gepland door de Vlaamse overheid, en de opleiding van imams. U stelde terecht vast dat de erediensten ondertussen een regionale bevoegdheid zijn geworden en dat de federale Moslimexecutieve die regionalisering niet zou weerspiegelen.

Volgens de krantenartikels werd u beloofd dat de Moslimexecutieve in maart een Vlaamse Kamer zou oprichten. Die toezegging en plannen tot her-

vorming van de Moslimexecutieve vallen wellicht samen met de intussen met veel mediageruis aangekondigde verkiezingen van de Moslimexecutieve in maart, en roepen een aantal vragen op.

Welke concrete toezeggingen werden gedaan over de oprichting van de Vlaamse Kamer van de Moslimexecutieve? Zal die onmiddellijk na de verkiezing in maart worden opgericht? Hoe zal die Kamer er concreet uitzien? Uit hoeveel leden zal de Kamer bestaan? Komen er extra leden of gaat het om de leden van de Moslimexecutieve die in Vlaanderen wonen? Heeft de Vlaamse overheid als een soort tegenprestatie ondersteuning of subsidiëring toegezegd?

Het lijkt logisch om in de lijn van het inburgeringsdecreet aan die mensen, die toch worden geacht om in belangrijke materies mee te praten over het beleid in Vlaanderen, bepaalde voorwaarden op te leggen. Op dit ogenblik is er niemand van de Moslimexecutieve die het Nederlands volledig beheerst. Misschien kan ervoor worden geopteerd dat de vertegenwoordigers een inburgeringscursus met succes moeten hebben doorlopen. Dat zou logisch zijn voor iemand die zijn gemeenschap vertegenwoordigt door te zetelen in de raad. Hebt u gesproken met de vertegenwoordigers van de Moslimexecutieve over dergelijke voorwaarden? Zullen die worden vastgelegd? Of laat u de Moslimexecutieve daarin volledig vrij?

Ik kom nu tot mijn belangrijkste vraag. De federale Moslimexecutieve is gestrand door de naïviteit waarmee in dit land altijd wordt gehandeld ten aanzien van de islam. Op een bepaald ogenblik heeft het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding gesteld dat het gedaan moet zijn met de beeldvorming dat er onder de moslims heel veel radicalen en extremisten zijn. Het tegendeel zou

Verreycken

worden bewezen door de creatie van een vertegenwoordiging, namelijk de Moslimexecutieve, die zou worden verkozen via vrije en democratische verkiezingen waarbij alle moslims zich kandidaat kunnen stellen en kunnen stemmen. Automatisch zou daaruit een gematigd en vriendelijk gespreksorgaan ontstaan. De verkiezing werd georganiseerd, maar toen bleek dat de moslims hebben gestemd op de mensen die hun ideeën het best vertegenwoordigen: een meerderheid van de Moslim-executie bestaat uit fundamentalisten.

Niet het Vlaams Belang heeft dat vastgesteld, maar wel onder meer federaal minister Verwilghen. Hij antwoordde in het federaal parlement op een parlementaire vraag dat hij tot zijn spijt moet vaststellen dat de helft van de verkozenen fundamentalist is. Hij baseert zich op rapporten van de Staatsveiligheid. Onlangs interpelleerde de heer Van Parys – toch niet de minste – federaal minister Onkelinx in de Kamer. Ik citeer hem: “Ik heb vastgesteld dat 8 van de 16 leden van het Executief, de helft dus, in 1999 een negatief advies hebben gekregen van de Staatsveiligheid, waarbij de Staatsveiligheid de toenmalige minister van Justitie had meegedeeld dat ze niet houdbaar waren omwille van fundamentalisme en een radicale visie op de islam.” We hebben het dus over een orgaan waarvan de helft bestaat uit fundamentalisten.

Mijnheer de minister, u stelt dat een Vlaamse Kamer zal worden gecreëerd. Welke waarborgen hebt u met de vertegenwoordigers van de Moslimexecutieve besproken? Welke waarborgen zult u opleggen of afdwingen zodat fundamentalisten geen zitting kunnen hebben in de Vlaamse Kamer van de Moslimexecutieve? Als de Vlaamse Kamer advies zal verstrekken en zal meepraten over belangrijke kwesties zoals de opleiding van imams en de erkenning van Vlaamse moskeeën, dan moeten we er zeker van zijn dat we niet te maken hebben met een groepering van fundamentalisten. We moeten een beleid voeren dat de andere richting uitgaat.

De reden waarom de Moslimexecutieve heel graag met u wil praten en heel graag een deblokking zou krijgen, heeft voor een deel te maken met centen. De erkenning van moskeeën in Vlaanderen werd op een bepaald ogenblik geblokkeerd. Van de 75 moskeeën die door de Moslimexecutieve werden voorgedragen, wilde de Staatsveiligheid er maar

55 door de screening laten. De minister van Justitie wilde enkel de moskeeën erkennen die door de Staatsveiligheid goed werden bevonden. De Moslimexecutieve – aangezien de fundamentalistische invloed er zeer groot is – eiste de erkenning van alle moskeeën. Voor hen was het alles of niets, met als gevolg dat alle dossiers bleven liggen.

Mijnheer de minister, zult u ervoor zorgen dat er geen fundamentalisten in de Vlaamse Kamer terechtkomen? Zult u ervoor zorgen dat alleen de niet-fundamentalistische moskeeën worden erkend? Ik hoop dat aan de Moslimexecutieve niet is toegezegd dat, na de oprichting van een Vlaamse Kamer, de door deze Kamer voorgedragen moskeeën automatisch worden erkend.

Mijnheer de minister, ik pleit ervoor dat u, net zoals uw partijgenoot Verwilghen, dossier per dossier zult beoordelen, en dat de moskeeën waarvoor de Staatsveiligheid zijn fiat niet geeft, niet voor erkenning in aanmerking komen.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, tijdens een actuele vraag enkele weken geleden heb ik al mijn vrees geuit voor chaos naar aanleiding van de verkiezing van de Moslimexecutieve. Chaos is misschien een te sterk woord, maar de start was in elk geval niet goed. Als de verkiezingen op een goede manier plaatsvinden – wat ik nog altijd hoop –, kunnen contacten worden gelegd met een Vlaamse Kamer van de Moslimexecutieve.

Mijnheer de minister, u hebt er alle belang bij de contacten verder uit te bouwen en te onderhouden. Het is mogelijk – wat ik niet hoop – dat de verkiezingen voor lange tijd worden uitgesteld, maar ik hoop evenmin dat de verkiezingen in omstandigheden plaatsvinden waardoor we van de regen in de drop komen.

Mijnheer de minister, u kunt er niets aan doen, maar ik pleit ervoor niet te wachten op die verkiezingen. Als die verkiezingen kunnen gebeuren in goede omstandigheden, des te beter, maar in het andere geval moeten we op andere manieren contact houden met de moslims van goede wil. In elke bevolkingsgroep zijn er mensen van goede en van minder goede wil. We moeten proberen structurele samenwerkingsverbanden uit te bouwen met deze groep.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het goed is te werken aan een Vlaamse Kamer van de Moslimexecutieve. Mijnheer de minister, u hebt een goede gesprekspartner nodig, maar er mogen geen extremistische en fundamentalistische elementen in aanwezig zijn. Hiervoor is een goed contact met de federale overheid noodzakelijk, want op dit niveau zal, door de Staatsveiligheid en anderen, de screening gebeuren.

Ik hoop dat het goed lukt, want religies hebben wel degelijk een belangrijke rol in onze samenleving, op voorwaarde dat onze grondwaarden en normen worden erkend. Dit geldt voor elke religie.

Ik wil nog een correctie aanbrengen bij de uiteenzetting van de heer Verreycken. Hij stelde dat de Moslimexecutieve ook zal instaan voor de opleiding van imams. Dat is absoluut niet de bedoeling. De hogescholen moeten instaan voor de opleiding van imams, eventueel ondersteund door universiteiten die de wetenschappelijke onderbouw kunnen leveren voor een dergelijke opleiding. Dit misverstand wil ik uit de wereld helpen.

De Moslimexecutieve is de gesprekspartner voor de overheid, om ervoor te zorgen dat moskeeën kunnen worden voorgedragen, erkend en gefinancierd. Ik heb er geen probleem mee dat erkende godsdiensten, die een nuttige meerwaarde kunnen betekenen in onze samenleving, ook financieel ondersteund worden.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, we mogen niet vergeten dat de eredienst een federale materie is en onder de bevoegdheid van de minister van Justitie valt.

Door de goedkeuring van de Lambermontakkoorden werden een aantal aspecten van de eredienst de verantwoordelijkheid van de gewestregeringen. Voor de islam gaat het bijvoorbeeld over de erkenning van de moskeeën en de inburgering van imams. Dat is echter ook het geval voor andere bedienaars van de erediensten, zoals bijvoorbeeld voor de Kongolese priester die in een Vlaamse parochie als bedienaar van het rooms-katholieke geloof fungeert. We zijn ook verantwoordelijk voor de benoeming van islamleerkrachten in het onderwijs.

Een aantal aspecten van de eredienst zijn nu de verantwoordelijkheid van Vlaanderen. We moeten dus zaken kunnen afstemmen en we hebben een gesprekspartner nodig bij de moslims. We kunnen een eigen orgaan creëren, of samenwerking organiseren met de bestaande organen.

Over de Moslimexecutieve is al veel gezegd, zowel in de media als door de moslims zelf. Het is een verhaal van verbittering en ontgoocheling. De Moslimexecutieve functioneert niet goed. Vandaag hebben Vlamingen noch vrouwen zitting in de executieve.

We moeten de principes van de scheiding van kerk en staat respecteren. De Moslimexecutieve moet de rol vervullen die vandaag ook de bisschoppenconferentie vervult voor het rooms-katholieke geloof. Inzake de erkenning van moskeeën moet de executieve me een lijst bezorgen, zoals ook de bisschoppen me lijsten bezorgen over de rooms-katholieke parochies, die ik dan erken in het kader van het decreet op de erediensten. Dat is de wettelijke procedure.

Wij zijn niet verantwoordelijk voor de interne organisatie van de Moslimexecutieve, want de executieve is eigenlijk een federaal orgaan. De verkiezingen zelf worden federaal georganiseerd door een commissie die speciaal daarvoor is opgericht door federaal minister van Justitie Onkelinx.

Waarom heb ik gezegd dat er een Vlaamse Kamer moet zijn? Ik vind het belangrijk dat voor het aspect van de eredienst waarvoor wij verantwoordelijk zijn, we het contact met de federale overheid behouden. De federale overheid is verantwoordelijk voor het hoofdbestanddeel van de eredienst. De betaling van de weddes van de bedienaars van de erediensten gebeurt via de federale overheid. De pastoors worden betaald door het ministerie van Justitie, net zoals de dominees, de bedienaars van de Anglicaanse eredienst, de rabbi's en de orthodoxe priesters.

Als we een eigen orgaan als gesprekspartner oprichten, is het beter dat dit samen kan worden gehouden met de Moslimexecutieve, omdat de Vlaamse en de federale bevoegdheden heel dicht bij elkaar liggen. We kunnen dit schematisch los van elkaar bekijken, maar in de praktijk is dat moeilijker.

Als we met die mensen praten, doen we dat vanuit het idee de samenwerking met de federale overheid

Keulen

niet los te laten. We moeten proberen de bestaande structuur te benutten, en de aspecten die onder de verantwoordelijkheid vallen van de gemeenschapsregeringen – Vlaanderen is de enige regio met een decreet op de erediensten – moeten we proberen apart te behandelen met de Vlaamse gekozenen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de erkenning van moskeeën of de opleiding van imams. Wij organiseren dat, maar we moeten wel overleggen met deze mensen, want ikzelf en de andere bevoegde minister Vandenbroucke doen dat niet zomaar ‘out of the blue’. Zo gebeurt de opleiding van de priesters binnen seminaries die zijn erkend door Onderwijs in overleg met de verantwoordelijken van die geloofsgemeenschap.

We kregen meteen een positieve respons op het idee voor de Vlaamse Kamer. Het geven van verantwoordelijkheid voor de Vlaamse aspecten van het beleid inzake erediensten aan de Vlaamse gekozenen binnen de Moslimexecutieve zodat ze hierover een adviserende rol hebben, valt te verkiezen in het kader van goed bestuur. Zo hebben we een erkend aanspreekpunt dat representatief is voor die geloofsgemeenschap. Ik zeg dat in de voorwaardelijke wijze, want we moeten eerst de uitslag van de verkiezingen afwachten. De Moslimexecutieve is een onafhankelijk orgaan zoals de bisschoppenconferentie. Wij zijn niet verantwoordelijk voor hun interne organisatie door de scheiding van kerk en staat. We hebben met deze werkwijze het voordeel dat we nog contact hebben met de federale overheid.

De Vlaamse Regering heeft een eigen aanspreekpunt nodig voor overleg over de Vlaamse bevoegdheden, zoals de erkenning van de moskeeën, de opleiding voor imams en islamleerkrachten en de inburgeringstrajecten voor imams. De moslims zullen dit niet organiseren, maar we moeten met hen overleggen hoe we de inhoud invullen. Dat zijn bevoegdheden die ressorteren onder de minister van Inburgering en die van Onderwijs.

Omwille van de verwevenheid van federale en Vlaamse bevoegdheden inzake de erediensten geef ik de voorkeur aan één Moslimexecutieve met daarin een Vlaamse Kamer waarin de Vlaamse gekozenen zouden zetelen. Tijdens het gesprek op 3 december 2004 met de voorzitter van de uittrekkende Moslimexecutieve, de heer Boulif, en een

aantal van zijn collega's, heeft de heer Boulif aangekondigd dat de volgende Moslimexecutieve, die wordt verkozen op 20 maart 2005, zal werken met een Vlaamse Kamer als aanspreekpunt voor de Vlaamse Regering. Die Vlaamse Kamer zal worden samengesteld uit de leden van de Executieve die in Vlaanderen worden verkozen, en haar werkzaamheden zullen volledig in het Nederlands verlopen. De formele beslissing hiertoe moet wel nog genomen worden door de Algemene Raad van de Moslimexecutieve, maar voorzitter Boulif maakt zich sterk dat er een Vlaamse Kamer komt.

Ook is de heer Boulif het ermee eens dat er snel werk moet worden gemaakt van een specifieke opleiding voor imams en islamleerkrachten, en dat in afwachting van deze opleidingen reeds een specifiek inburgeringstraject zou worden opgezet voor onder andere buitenlandse bedienaars van erediensten. Hij vond het ook belangrijk dat er een islam komt in een Vlaamse context met mensen die hier zijn gevormd en dat als de imams actief zijn als bedienaar van de eredienst, ze vanuit de Vlaamse realiteit functioneren. Het belangrijkste punt is hierin de wetenschap dat er naast de islam ook andere overtuigingen bestaan, dat hier ruimte is voor al dan niet militante vrijzinnigen, dat er een scheiding is tussen kerk en staat en vrije meningsuiting. Deze context moet aan deze mensen worden meegegeven.

Wat de samenstelling van de toekomstige Executieve in het algemeen betreft, zou men een minimale vertegenwoordiging van moslima's trachten te bewerkstelligen. Dat is een interne verantwoordelijkheid. De verkiezing moet worden georganiseerd door de moslims. Dat er geen enkele vrouw in de Moslimexecutieve zit, is in onze huidige context op zijn minst vreemd. Met enig voorbehoud heb ik telefonisch vernomen van het kabinet van minister Onkelinx dat bij deze verkiezing het aantal zetels per provincie in de Algemene Raad, die in totaal 68 zetels telt, zouden worden bepaald door de opkomst van de moslims en moslima's in de respectieve provincies. Bijgevolg is het belangrijk dat de moslimgemeenschap in Vlaanderen zoveel mogelijk wordt gemobiliseerd om te gaan stemmen. Als we een Vlaams aanspreekpunt binnen de Moslimexecutieve willen of een Vlaamse Kamer, is het belangrijk dat er een voldoende aantal Vlaamse mensen in zetelen en dus een grotere moslimvertegenwoordiging vanuit Vlaanderen zou worden verkozen.

Keulen

Ten slotte heeft de Vlaamse overheid geen subsidiëring of andere ondersteuning toegezegd. Er is vanuit die hoek ook geen enkele vraag gekomen.

Wat de voorwaarden betreft waaraan de leden van de Vlaamse Kamer binnen de Moslimexecutieve moeten voldoen, zoals de kennis van het Nederlands of het volgen van een inburgeringscursus, wens ik te benadrukken dat dit behoort tot de interne organisatie van de islamitische eredienst. Hierbij moet het principe van de scheiding tussen religie en staat worden geëerbiedigd. Wij hebben telefonisch vernomen dat een van de verkiesbaarheidvoorwaarden om zich kandidaat te stellen erin bestaat dat men de taal van de regio waarin men verblijft, vloeiend zou spreken. Voor Brussel-Hoofdstad zou het de taal zijn die de kandidaat aangeeft. Het zou hier om een verklaring op eer gaan. Een en ander werd ons recent door het kabinet van mevrouw Onkelinx meegedeeld en komt tegemoet aan de bekommernis die in uw vraag schuilt.

Wat het voorkomen van radicale moslims binnen de Moslimexecutieve betreft, heb ik dat als punt aangekaart tijdens een gesprek dat ik op 15 december met de federale minister van Justitie, mevrouw Onkelinx, heb gehad. Er is toen overeengekomen dat als er een screening door de Staatsveiligheid zou plaatsvinden, dat zou moeten gebeuren voor de kandidaten uit de Algemene Raad die zijn gekozen om in de Moslimexecutieve te zetelen.

Het gaat hier om een federale aangelegenheid. Ik ben niet verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen, noch voor de screening. Ik heb wel gesteld dat ik voorstander ben van een screening, liefst voor de verkiezing van de kandidaat, precies om incidenten te vermijden zoals we die bij de vorige verkiezingen hebben meegemaakt. Ik heb dit punt als bekommernis aan de verantwoordelijke minister meegedeeld.

Deze bekommernis leeft ook bij de moslimgemeenschap zelf, want die beseft dat dit de Moslimexecutieve van de laatste kans is, als ik me zo kan uitdrukken. De vorige executieve heeft de taken die zij kreeg toegemeten, niet kunnen waarmaken. De ontgoocheling binnen de moslimgemeenschap is zeer groot. De verantwoordelijken beseffen dat het nu wel moet lukken en dit slechts mogelijk is

als de mensen die erin zetelen, functioneren vanuit een Vlaamse realiteit. Fundamentalisten zouden daar een zware hypotheek op leggen. Ik heb deze bekommernis aan mevrouw Onkelinx, die zowel bevoegd is voor staatsveiligheid als voor erediensten, overgemaakt vanuit mijn contacten met vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap en van individuele personen. Zij hopen zelf dat radicale elementen zullen worden geweerd.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Het antwoord van de minister noopt mij tot een aantal kritische bedenkingen.

De minister spreidt een typische VLD-eigenschap tentoon: hij communiceert over beslissingen die nog geen beslissingen zijn. Er werd gecommuniceerd dat er is afgesproken dat er een Vlaamse Kamer komt in de Moslimexecutieve, maar de minister bevestigt nu dat in een gesprek met de voorzitter van de Moslimexecutieve deze laatste heeft gezegd dat dit afhankelijk is van een beslissing die nog door de Algemene Raad moet worden genomen.

Minister Marino Keulen: Ik wil hier formeel stellen dat dit duidelijk in alle persberichten staat. De heer Boulif heeft duidelijk gezegd dat het om een formaliteit ging, maar dat er nog een goedkeuring door de Algemene Raad moest komen. Ik heb hier niets anders verklaard. Ik zou niets anders kunnen vertellen, de Moslimexecutieve zou hiertegen immers wel reageren. Ik spreek dit hier tegen en wil u de persteksten laten zien.

De heer Rob Verreycken: Ik neem hier akte van, maar ik heb in sommige kranten een andere teneur opgemerkt. Sommige commentatoren waren zelfs euforisch over de grote stappen die waren gezet. Ik stel vast dat er nog geen beslissing is en we moeten afwachten welke beslissing er uiteindelijk zal worden genomen. Ik ben daar enigszins ongerust over. Op dit ogenblik zetelt in de Moslimexecutieve geen enkele Nederlandstalige verkozene. Ik wil nog wel eens zien dat een volledig Franstalig orgaan ertoe overgaat een exclusief Vlaamse Kamer op te richten waarin alleen Nederlands wordt gesproken.

Minister Marino Keulen: Ik zal de perstekst aan de leden van deze commissie overmaken, zo niet

Keulen

blijft de onduidelijkheid bestaan. Ik bezorg u en de leden hier de perstekst en daarmee besluit ik dit debat.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, in mijn vraag heb ik gesteld dat we in de gaten moeten houden hoe de Vlaamse Kamer eruit zal zien. Die Kamer zal immers een rol spelen in een aantal materies zoals de opleiding van de imams. Mevrouw Berx beweerde dat dat niet klopt, dat wij voor de opleiding zullen instaan, niet de Moslimexecutieve. Het is evident dat de executieve niet zelf instaat voor de opleiding, maar die zal wel een bepaalde invloed hebben.

Er werd reeds aangekondigd dat de Moslimexecutieve zal worden geconsulteerd. U hebt dat bevestigd. U zei letterlijk dat u met de Moslimexecutieve zal overleggen over de inhoud van de opleiding van de imams. Er kan dus niet worden beweerd dat de executieve er niets mee te maken heeft. We moeten extra waakzaam zijn, want de Moslimexecutieve waarmee wij zullen overleggen, moet op dezelfde lijn zitten over de inhoud van de opleiding.

Ik heb de indruk dat de scheiding van kerk en staat een begrip is dat verkeerd wordt ingevuld. Er wordt gezegd dat de Moslimexecutieve de interne organisatie volledig zelf regelt, dat wij ons daar niet mee mogen moeien. Scheiding van kerk en staat betekent uiteraard dat de staat zich niet moeit in vraagstukken van religieuze aard. We hebben het nu echter over de erkenning en subsidiëring van een godsdienst. De staat heeft absoluut het recht om daar een aantal eisen en criteria tegenover te stellen. Dat gebeurt ook voor andere godsdiensten. Het is niet omdat er scheiding van kerk en staat is, dat de staat geen controle mag uitoefenen op instellingen die zich religieus noemen. Zo is er een hele wetgeving inzake sektes. Die heeft net als bedoeling om mensen met een religieus etiket, een aantal spelregels op te leggen.

Het is verkeerd om te stellen dat we ons niet mogen moeien met de Moslimexecutieve. Als we de Moslimexecutieve aanvaarden als gesprekspartner, dan moet de overheid een aantal duidelijke voorwaarden opleggen die garanderen dat we niet te maken hebben met een orgaan dat uit fundamentalisten bestaat. Als we de Moslimexecutieve beschouwen als iets dat intern wordt geregeld, iets waarmee we

ons niet bemoeien, dan mogen we die ook niet erkennen en subsidiëren. Het is het een of het ander.

Mijnheer de minister, u antwoordt dat de regeling intern gebeurt, dat er scheiding is van kerk en staat, dat we geen garanties hebben voor een Vlaamse Kamer en dat de zetels worden bepaald door de opkomst, wat betekent dat het Brusselse overwicht kolossaal zal zijn. Ik kom tot de conclusie dat de federale Moslimexecutieve niet geschikt is als Vlaamse gesprekspartner, zelfs niet als er een Vlaamse Kamer is.

Mijn fractie zal altijd gekant blijven tegen de erkenning van moskeeën, maar als daar toch toe wordt overgegaan, dan moeten we ernstig nadenken over de oprichting van een volledig onafhankelijk Vlaams orgaan. We moeten de federale instelling laten voor wat ze is, omwille van de te grote invloed van Franstalige moslimfundamentalisten, vooral vanuit het Brusselse.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik herhaal dat we u de perstekst zullen bezorgen. Ik herhaal ook dat alles zal afhangen van de mobilisatie.

Of we een representatief orgaan krijgen aan Vlaamse kant, hangt af van de mate waarin de Vlaamse moslims gaan stemmen en er Vlamingen zitting zullen hebben in de Algemene Raad en in de Moslimexecutieve. Tijdens overleg met moslimgroeperingen vraag ik altijd dat ze hun leden oproepen om massaal te gaan stemmen. Enkel op die manier zullen er meer Vlamingen zijn in de executieve.

Ik wil niet vooruitlopen op de zaken. Ik wil niet op voorhand een sfeer creëren of al een proces maken voor de verkiezing heeft plaatsgevonden en we weten wie verkozen is. We moeten de uitslag afwachten.

U kunt ons niet verwijten dat we passief zijn. We hebben al heel wat uren en energie in de zaak gestoken.

U stelt dat we met de Moslimexecutieve zullen overleggen over de opleiding van de imams. Ik geef u het voorbeeld van de bekende protestantse theologische faculteit in Brussel waar dominees

Keulen

worden opgeleid. Die valt onder het ministerie van Onderwijs, maar die faculteit werd opgericht na overleg met de vertegenwoordigers van die geloofsgemeenschap. De faculteit werd erkend door het ministerie van Onderwijs, dat de lessen mee inricht. Net zoals in de seminaries en de faculteiten theologie en godgeleerdheid aan de KU Leuven of andere universiteiten gebeurt dat in overleg met de vertegenwoordigers van de betrokken geloofsgemeenschap, want zij zijn representatief voor het geloof. Natuurlijk heeft de overheid een prominente rol bij de opleiding als dusdanig, het afleveren van diploma's en het aanstellen van mensen die er les geven.

U stelt inzake de scheiding van kerk en staat dat ik mijn verantwoordelijkheid moet nemen. Ik heb op 15 december met minister Onkelinx gesproken. Ik heb haar gevraagd om de kandidaten te screenen om incidenten te vermijden. Ik benadruk dat de moslims daar zelf ook vragende partij voor zijn. De extremisten maken de zaken immers altijd moeilijker voor de anderen en leggen een hypotheek op de aanvaarding van de moslimgemeenschap en het functioneren ervan in deze samenleving.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het gebruik van het sociaal beheersrecht

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het gebruik van het sociaal beheersrecht.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, zoals iedereen weet, voorziet de Vlaamse Wooncode in de mogelijkheid van een sociaal beheersrecht. Artikel 90 van die wooncode schrijft voor dat een gemeente, een centrum, een OCMW of een sociale woonorganisatie woningen die werden opgenomen in de lijst van leegstand of

woningen bedoeld in artikel 18, dat zijn woningen die niet tijdig worden gerenoveerd, kan laten opnemen voor een sociaal beheersrecht.

Dat gebeurde onlangs in Antwerpen voor het eerst. Dat is feitelijk heel laat, want de Vlaamse Wooncode trad in 1998 in werking en ondertussen is het 2005. Eén woning of enkele panden in al die tijd, is bijzonder weinig. Hoeveel panden, woningen en gebouwen komen theoretisch in aanmerking voor de toepassing van het sociaal beheersrecht?

Het sociaal beheersrecht is een interessant instrument, want het kan een belangrijk wapen zijn in de strijd tegen de verloedering van wijken en het biedt de mogelijkheid het sociaal woonpatrimonium uit te breiden. Ik ken het exact aantal woningen niet uit het hoofd, maar ik meen dat er kort voor de verkiezingen ongeveer 24.000 woningen leegstonden in Vlaanderen. Misschien komt een groot deel daarvan in aanmerking voor de toepassing van het sociaal beheersrecht.

Het zou interessant zijn het gebruik van het instrument zoveel mogelijk aan te moedigen. Uit de feiten blijkt echter dat het niet vaak wordt gebruikt. Wat zijn daar de oorzaken van? Hebt u indicatoren dat de bestaande procedure te zwaar of moeilijk hanteerbaar zou zijn?

Bent u van mening dat woningen die worden getroffen door het sociaal beheersrecht, ook moeten worden verhuurd volgens de regels van het sociaal huurbesluit?

Ik heb van de bevoegde ambtenaar in Antwerpen een lijstje gekregen met een aantal knelpunten. Die hebben tot gevolg dat het voor de gemeenten een vrij gebruiksonvriendelijk en moeilijk instrument is. Er zijn ook een aantal hiaten en interpretatiemoeilijkheden.

Bij de toepassing op leegstand kunnen we ons afvragen of het gaat om gebouwen op de lijst van leegstand die al dan niet beantwoorden aan de criteria van artikel 5, die aanleiding kunnen geven tot de toekenning van een conformiteitsattest.

Zo is er ook de onmogelijkheid om afstand te doen van dit recht. Als de gemeente gebruik maakt van het recht en zegt dat een woning wordt opgenomen onder het sociaal beheer, maar achteraf blijkt dat al een aantal stappen werden gezet, kan er achteraf geen afstand meer van worden gedaan.

Berx

Daarnaast is er het ontbreken van een politieke beslissing. Dat wil zeggen dat de ambtenaar de uiteindelijke beslissing neemt. In Antwerpen werd geprobeerd een beslissing uit te lokken van het college van burgemeester en schepenen.

De termijn wordt vastgelegd van het aantal jaren dat via het systeem wordt verhuurd, maar vooraf zijn er heel wat mogelijkheden tot beroep, aanbestedingen en subsidies. Al die procedures zorgen ervoor dat die termijn niet zo makkelijk toe te passen is.

Er zijn ook problemen met de richtlijnen voor notarissen. Om het recht tegenstelbaar te maken, moet het worden ingeschreven in het hypotheekkantoor. Blijkbaar schrok de hypotheekbewaarder zich een hoedje toen hij werd geconfronteerd met de beslissing, want hij wist niet dat die moest worden ingeschreven. Zo is er ook de afwezigheid van modelformulieren en modelovereenkomsten.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota stelde ook u dat kleinere projecten via socialeverhuurkantoren belangrijk en complementair zijn voor de socialehuisvestingsprojecten waarvoor nu in veel extra middelen wordt voorzien. Misschien kunnen we de problemen veel beter oplossen door ons sociaal patrimonium te verbreden via het instrument van socialeverhuurkantoren. Op welke manier zullen we dat optimaliseren en zullen we de mogelijkheid uit de wooncode uitbreiden en verbeteren?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Berx, het sociaal beheersrecht werkt heel preventief. In Antwerpen werden 80 eigenaars door de stad aangeschreven. De mededeling luidde dat ze eindelijk werk dienden te maken van hun eigendom, zo niet zou die worden overgenomen. Het pand in kwestie stond immers al zolang leeg dat het was verkommerd en een litteken was geworden in het straatbeeld.

Alleen al het dreigen met het uitoefenen van het sociaal beheersrecht, wat wil zeggen dat de eigendom voor 9 jaar wordt overgenomen, heeft meteen tot resultaat geleid: van de 80 aangeschreven eigenaars hebben er 77 werk gemaakt van renovatie. Sommigen hebben een ultieme dreiging nodig om

werk te maken van wat al jaren eerder had moeten gebeuren.

Het moeilijkste van de zaak is dat het om een heel zware ingreep gaat. Het is immers een ingreep in de eigendomstructuur, want de eigendom wordt voor 9 jaar overgenomen. Dat is heel verstrekkend.

Het sociaal beheersrecht wordt inderdaad nog niet frequent toegepast. Ik vertelde reeds dat in Antwerpen ongeveer 80 eigenaars van langdurig geïnventariseerde woningen werden aangeschreven met de mededeling dat de procedure zou worden opgestart. Dat heeft tot gevolg dat een groot aantal van de woningen ofwel werd gerenoveerd, ofwel werd verkocht. Op zich is dat een positief effect. Een drietal woningen werden in sociaal beheer genomen. Het Antwerps initiatief werd door andere steden gevolgd om nadien desgevallend het sociaal beheer in de eigen stad te kunnen uitoefenen. Totnogtoe is Antwerpen de enige stad die het sociaal beheersrecht daadwerkelijk heeft toegepast.

Er zijn meerdere redenen waarom het sociaal beheersrecht nog niet zo vaak wordt toegepast. Zo is er de zogenaamde juridische figuur van sociaal beheer. Die is relatief nieuw en ongekend. Het betreft geen huur, geen onteigening en geen zakelijk recht zoals dat gekend is in het burgerlijk wetboek. De actoren zijn nog niet vertrouwd met de juridische constructie van sociaal beheer. Dat heeft ongetwijfeld de toepassing ten dele gehypothekeerd.

Een tweede reden is de procedure zelf. De decreetgever heeft ervoor gekozen de rechten van de eigenaar pas in te perken na het doorlopen van een strak uitgebalanceerde procedure. Die is allicht voor veel actoren te weinig uitnodigend. Daarnaast is er ook de kost van de renovatie, want de stad, de socialehuisvestingsmaatschappij, of degene die het sociaal beheer uitoefent, zal die moeten betalen. De woningen die op de lijst staan, vergen doorgaans kostbare ingrepen om ze opnieuw woonwaardig te maken.

Bovendien verwerven de actoren het goed slechts tijdelijk en wordt voor financieel verlies gevreesd. Het beheersrecht wordt gedurende 9 jaar uitgeoefend door de stad, de gemeente, het OCMW of een socialehuisvestingsmaatschappij. Gedurende die 9 jaar moet de kostprijs van de renovatie worden terugverdiend.

Keulen

Het systeem werkt wel preventief. In Antwerpen zijn er meteen 75 eigenaars aan het werk gegaan of hebben hun eigendom verkocht. Het sociaal beheer is dus wel waardevol.

De procedure werd duidelijk uitgewerkt in artikel 90 van de Vlaamse Wooncode. Het probleem is niet een mogelijke onduidelijkheid, maar wel de vele procedurestappen die moeten worden gezet. De optie wordt onderschreven om de eigenaar tijdens de lopende procedure nog herhaalde kansen te geven om zich in regel te stellen. Het sociaal beheersrecht is een sociaal aanvaardbare, maar vrij verregaande inperking van het eigendomsrecht. Daarom is een procedure met strikte waarborgen voor de eigenaar meer dan aangewezen. De keuze brengt wel met zich mee dat de procedure voor de begunstigde van het sociaal beheersrecht kan worden ervaren als moeilijk hanteerbaar. Een alternatief is niet meteen voorhanden.

Volgens artikel 90, paragraaf 2, van de Vlaamse Wooncode kan de sociaal beheerder de woning tijdelijk beheren, met inbegrip van de bevoegdheid om de woning te verhuren, overeenkomstig de regeling inzake het socialehuurstelsel. Strikt genomen houdt deze bepaling geen verplichting in. Er kan worden gekozen tussen de regeling van de privé-huurwetgeving en het socialehuurstelsel. In het toekomstige uniforme socialehuurstelsel moet rekening worden gehouden met deze categorie woningen, en moeten specifieke voorwaarden en modaliteiten worden bepaald.

De Vlaamse Wooncode bepaalt dat indien de woningen worden gesubsidieerd door het Vlaamse Gewest, ze in beginsel zijn onderworpen aan de regeling van het socialehuurstelsel. Het uit te werken uniforme socialehuurstelsel moet een concrete regeling inhouden. De mogelijkheid dat woningen zijn gebouwd met Vlaamse subsidies bestaat bijna uitsluitend theoretisch. Als de sociale huurder zijn woning koopt van de socialehuisvestingsmaatschappij, vervalt dit. Het is vandaag wel in de regelgeving ingeschreven, maar het is in feite een theoretische constructie.

De beheerder kan zelf kiezen tussen het socialehuurstelsel en de privé-huurwetgeving. Een socialehuisvestingsmaatschappij of een OCMW zal het stelsel van het socialehuurbesluit hanteren.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, het is me niet duidelijk of u het concept van het sociaal beheer ondersteunt, want het wordt weinig toegepast. Het werkt preventief, omdat het enkel op de onbewoonbaar en ongeschikt verklaarde woningen wordt toegepast. Voor een aantal andere categorieën van woningen die onder dit systeem kunnen vallen, heeft de stad Antwerpen al een principiële beslissing genomen. De stad moet zelf bepalen of het systeem wordt uitgebreid.

Mijnheer de minister, als u zegt dat de nieuwe rechtsfiguur een effect kan sorteren, is het nuttig de vertrouwddheid ermee te vergroten.

Inzake de kosten van renovatie kan een betere link worden gelegd met de sociale tewerkstelling. Het zijn kleine renovatieprojecten, waarin een aantal sociale tewerkstellingsinitiatieven kunnen worden ingeschakeld.

Er is een voorstel van decreet ingediend in verband met het kooprecht van de huurder van een sociale woning. Misschien kunnen we in dit geval ook zoeken naar een versoepeling van het kooprecht van die woningen – uiteraard in overleg met de eigenaar – zodat een deel van de prijs kan worden gerecupereerd.

Ik blijf ervan overtuigd dat het een interessant instrument kan zijn, maar misschien moeten we zoeken naar een optimalisering.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, uw laatste zin is belangrijk: het kan een interessant instrument zijn.

Toen een en ander door de stad Antwerpen werd ontwikkeld, werd ik door iedereen bevraagd. De reacties gingen van positief tot het verwijt dat het om onvervalst communisme gaat.

Mevrouw Berx, we moeten dit vooral als een ultiem wapen gebruiken, en er zorgvuldig mee om springen. Als we een Vlaming echt in opstand willen brengen, moeten we raken aan zijn eigendom. We zijn geboren met een baksteen in de maag: 73 percent van de Vlamingen zijn huiseigenaars.

We moeten het als een ultiem instrument blijven behouden in de regelgeving. Ik zeg niet dat het

Keulen

niet mag en niet kan, integendeel. Het gaat over de littekens in ons straatbeeld en om mensen die moedwillig de zaken laten verkommeren. Hierdoor zal ook de waarde van het patrimonium van aanpalende eigenaars dalen. Daarnaast zorgt het voor een maatschappelijke devaluatie.

We moeten het behouden als ultiem wapen. Ik ben ervoor gewonnen het meer bekend te maken. Ik zie alleen niet hoe we dit best doen, want we zouden het bijna systematisch moeten communiceren. Ik was lang professioneel bezig met communicatie, dus ik besef dat communicatie pas werkt dankzij de kunst van de herhaling. Het zou goed zijn dat alle actoren die het sociaal beheersrecht kunnen uitoefenen op de hoogte zijn, want dan wordt de informatie verspreid.

In Vlaanderen zijn er vandaag ongeveer 16.000 leegstaande woningen en appartementen. Dat is een niet gering aantal, maar we hebben in Vlaanderen wel ongeveer 2.350.000 wooneenheden. Het valt dus best mee, maar in de grote steden is het een reëel probleem. Het is geen algemeen Vlaams probleem, maar waar het zich voordoet, is het zichtbaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Caroline Gennez tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheden om de doelgroep van de huursubsidies uit te breiden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gennez tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheden om de doelgroep van de huursubsidies uit te breiden.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens de discussie over de beleidsnota hebben we het uitgebreid gehad over de privé-huurmarkt. Ik denk dat alle partijen ermee instemden dat dit het grootste zorgkind van

de woningmarkt is op dit moment, waaraan we deze legislatuur de nodige aandacht moeten besteden.

Er is een besluit van 1991 over de huursubsidies en de installatiepremies. Het heeft veel succes, waardoor we op dit moment de budgettaire limieten hebben bereikt. Tijdens de bespreking van de begroting hebben we hier uitvoerig over gediscussieerd.

Mijnheer de minister, ik wil vragen dat dit subsidiestelsel blijvend wordt geëvalueerd en uitgebreid. Het is belangrijk dat de voorwaarden inzake inkomen en de verhuisverplichting onder de loep worden genomen. We willen sociaal-economisch zwakke groepen aan een woning helpen, in dit geval via de privé-huurmarkt, maar we willen ook de kwaliteit van het woningaanbod op de privé-huurmarkt verbeteren. Ik heb het gevoel dat dit bijkomende effect niet altijd even goed wordt bereikt.

Mijnheer de minister, de sector dringt al geruime tijd aan op een hervorming van het huursubsidiestelsel. Wij zijn hier vragende partij voor. Ik denk ook dat dit snel kan gebeuren, uiteraard binnen de budgettaire marges voor 2005. Met deze vraag wil ik peilen naar de stand van zaken en de plannen op korte termijn.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Gennez, uw schriftelijk ingediende vraag was uitgebreider, en ging ook over de timing van het regeerakkoord. In feite vraagt u hoe we de sector in de toekomst willen organiseren.

Vandaag kunnen mensen die in een ongezonde of onaangepaste woning wonen, aanspraak maken op de huursubsidie als een vorm van verhuispremie. Huursubsidies kunnen een middel zijn om iets te doen aan de wachtlijsten. Als we mensen die op de wachtlijst staan voor de huur van een woning bij een socialehuisvestingsmaatschappij en aan de voorwaarden voldoen, maar vandaag noodgedwongen op de privé-markt moeten huren, een huursubsidie geven, beperken we de druk op de wachtlijsten en bereiken we een spontane sociale mix.

Dat kan ook een impuls zijn voor de privé-verhuurmarkt. Vandaag zit die sector in zak en as. Van

Keulen

de drie componenten van het huisvestingsbeleid – eigendomsbewoning, de privé- en de socialehuurmarkt – staat de privé-huurmarkt er het slechts voor. Voor veel verhuurders is verhuren niet meer rendabel. Zij zijn van mening dat ze hun geld beter op een andere manier beleggen. Hierdoor ontstaat krapte op de markt. Aangezien vandaag nog altijd veel mensen aangewezen zijn op een huurwoning – door de structuur van onze samenleving, met veel eenoudergezinnen en eenpersoonsgezinnen – wordt vaak te veel betaald voor de geboden kwaliteit. Huursubsidies kunnen hierbij remediërend werken.

We hebben in de begroting een recordbedrag ingeschreven voor huisvesting: 309 miljoen euro voor de bouw van sociale woningen en appartementen. In 2004 werd ook het kooprecht van de zittende huurder van kracht. Mevrouw Gennez, u hebt mee het voorstel van decreet ingediend dat we binnen de meerderheid samen hebben uitgewerkt. Ook de voorbereidingen van een nieuw socialehuurbesluit zijn bezig, aangezien het op 1 januari 2006 in werking moet treden. Dat betekent dat halfweg 2005 een voorstel op tafel moet liggen.

Ter ondersteuning werd het Kenniscentrum Duurzaam Woonbeleid ingeschakeld. Dit expertisecentrum zorgt voor beleidsmatige ondersteuning en is een samenwerking tussen de universiteiten van Brussel, Leuven en Gent en de Technische Hogeschool van Delft, die over zeer veel expertise beschikt.

De studie ‘Op weg naar een Vlaamse huursubsidie?’ werd op het einde van de vorige legislatuur toevertrouwd aan dit kenniscentrum. De hoofdopdracht van het kenniscentrum is het verzamelen van basisinformatie over wonen en woonbehoeften in Vlaanderen, en het uitvoeren van specifieke onderzoeksopdrachten ter voorbereiding van het Vlaamse woonbeleid. In het kader van specifieke beleidsondersteunende studies zal het kenniscentrum in 2005 ook vragen over het socialehuurbesluit behandelen. Deze vragen zullen prioritair behandeld worden in de sinds 1 januari 2005 lopende onderzoeken.

De studie ‘Sleutelen aan de verhuring en financiering van socialehuurwoningen’ wordt gecoördineerd door het Hoger Instituut voor de Arbeid,

onder leiding van Sien Winters, die ook zitting heeft in de raad van bestuur van de VHM. Dit onderzoek wil aanbevelingen formuleren voor de verhuring en financiering van socialehuurwoningen en bevat een reeks onderzoeksvragen. Wat is een redelijke bijdrage van de huurder in de huurprijs? Volgens het Vlaams Overleg Bewonersbelangen, de koepel van de huurders, mag dat een vijfde van het leefloon bedragen. Hoe kan een nieuwe formule voor huurprijsberekening eruit zien? Welke subsidie is vereist om investeringen in sociale woningen, bij de huidige sociale huurprijs, rendabel te maken? Wat zijn de mogelijke afbakeningen van de doelgroep van de sociale huisvesting? Dan gaat het zowel over inkomen als over doelgroepen. Wat zijn de alternatieven voor het huidige toewijzingsbeleid? We willen meer autonomie voor de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Het HIVA is ook bezig met een studie over het lokale woonbeleid. De Vlaamse administratie beschikt over zeer weinig informatie over het lokale woonbeleid. Een eerste opdracht van dit onderzoek is het verstrekken van betere informatie over de inhoud en de vorm van het lokale woonbeleid, de ingezette instrumenten, de woonprojecten en het woonoverleg.

Daarnaast worden aanbevelingen gedaan voor een optimale taakverdeling tussen de gemeenten en de lokale actoren. Er wordt ook onderzocht hoe deze taakverdeling kan worden omgezet in controleerbare afspraken. Ook dit onderzoek kan een input leveren bij de voorbereiding van het nieuwe socialehuurbesluit, in het bijzonder inzake de rol van de gemeenten bij de toewijzing van socialehuurwoningen.

Het lokale niveau moet meer inspraak hebben. We beschouwen de lokale actoren, de gemeente en het OCMW als regisseurs van het lokale woonbeleid. Het is de vraag hoe we dit in de praktijk kunnen realiseren.

Er worden ook onderzoeken voor het kenniscentrum gepland op langere termijn, voor het najaar van 2005 en 2006. Dan gaat het over flankerende maatregelen om het aanbod aan betaalbare en kwalitatieve privé-huurwoningen te verhogen en het huurwaarborgfonds. De opdracht betreffende de flankerende middelen heeft als doel het aanbodbeleid te onderzoeken. De diverse overheidsinstrumenten die daarvoor kunnen worden ingezet, ko-

Keulen

men aan bod: de woonbevak, de renovatiepremie voor de particuliere verhuurder, de onroerende voorheffing en dergelijke meer. Ook het gevoerde aanbodbeleid in het buitenland wordt verkend. Het HIVA vervult een coördinerende rol binnen de studieopdracht. Zoals bepaald in het regeerakkoord zal eveneens de mogelijkheid van de oprichting van een centraal georganiseerd huurwaarborgfonds worden onderzocht. De modaliteiten van een Vlaams huurwaarborgfonds, zoals de juridische vorm, het beheer, de procedures, de omvang, de kostprijs en de financiering, worden in het onderzoek geconcretiseerd.

Het is de bedoeling dat die onderzoeksresultaten tegen 2007, als er extra middelen voor wonen zijn uitgetrokken, op tafel liggen. Ook van de eerder genoemde onderzoeken zal de integrale tekst van onderzoeksrapporten worden overgemaakt aan de leden van deze commissie.

Ik kom tot uw vraag met betrekking tot het huursubsidiebesluit van 11 december 1991. Het gaat over een verhuispremie. Deze huursubsidie kan worden toegekend indien men van een onaangepaste of ongezonde woning verhuist naar een aangepaste gezonde woning. Dat besluit is nog geënt op de huisvestingscode en is momenteel nog steeds van toepassing. In het regeerakkoord is in een uitgebreider systeem van huurtoelage voorzien. Die uitbreiding gebeurt gefaseerd. In een eerste fase wordt het huursubsidiestelsel van 1991 geactualiseerd en vereenvoudigd. Ook wordt in een koppeling aan kwaliteitsnormen voorzien. Een nieuw huursubsidiebesluit zal worden gekoppeld aan de kwaliteitsbewaking van de Vlaamse Wooncode.

In het huidige stelsel is een maximumhuurprijs bepaald voor de woning waar de huurder naartoe verhuist en waarvoor de huursubsidie wordt toegekend. Deze maximumhuurprijs bedraagt 371,84 euro en 446,2 euro vanaf drie personen ten laste. Aangezien er niet in een indexering van de maximumhuurprijzen is voorzien, ligt deze maximumhuurprijs nog steeds op het niveau van 1991. Iedereen weet dat de huurprijzen sinds 1991 sterk zijn gestegen, in de periode tot 1996 zelfs sterker dan de stijging van de index van de consumptieprijzen. Hierdoor is het momenteel moeilijk om een aangepaste en gezonde woning te vinden op de privé-huurmarkt met een maximumhuurprijs van 371,84

euro. Het aantal begunstigden van deze huursubsidie is dan ook beperkt. Het aantal nieuwe begunstigden schommelt jaarlijks rond de 2.000 personen. Op het eind van 2004 genoten in totaal 8.418 personen deze huursubsidie.

Het optrekken van de maximumhuurprijs betekent meteen ook dat de huursubsidie beter toegankelijk wordt voor de oorspronkelijk in het stelsel omschreven doelgroep. De omvang van het potentieel aantal begunstigden dat effectief een beroep kan doen op het stelsel, wordt hiermee aanzienlijk verruimd. Dat heeft echter substantiële repercussies op de budgettaire middelen waarin hiervoor moet worden voorzien. Deze middelen zullen dan ook in de begroting moeten worden ingeschreven alvorens een aangepast stelsel kan worden ingevoerd.

Om een idee te geven van de mogelijke budgettaire repercussies van het optrekken van de maximumhuurprijs, verwijs ik naar het in mijn opdracht uitgevoerde onderzoek 'Op weg naar een Vlaamse huursubsidie' van het voormeld kenniscentrum. In dat onderzoek werden budgettaire ramingen verricht voor een aantal varianten van een verruimd stelsel van huursubsidie. Ik heb de administratie gevraagd u deze studie over te maken, wat zou moeten zijn gebeurd.

Variant 7 uit dit onderzoek, dat ik zelf nogal een warm hart toedraag, betreft een huursubsidie van gemiddeld 251 euro voor personen die een woning verlaten die niet voldoet aan de kwaliteitsnormen van de Vlaamse Wooncode, om een woning te kunnen betrekken die wel aan deze normen voldoet. De verhuis naar een socialehuurwoning wordt evenwel niet gesubsidieerd. Er wordt in deze variant geen maximumhuurprijs vooropgesteld voor de woning waarnaar men verhuist.

De inkomensgrenzen werden vastgesteld op een nettomaandinkomen van 946 euro voor een alleenstaande, 1.539 euro voor een eenoudergezin met twee personen en 1.780 euro voor een echtpaar met twee kinderen. De onderzoekers ramen de kostprijs van een dergelijk huursubsidiesysteem voor 2.000 gezinnen op 6 miljoen euro per jaar, en dan wordt maar een fractie van de rechthebbenden betaald.

In een tweede fase bepaalt het regeerakkoord dat het stelsel verder wordt verruimd op basis van volgende principes. Een eerste principe is het in prin-

Keulen

cipe automatisch toekennen van de selectiviteit qua doelgroep en dit beperkt in de tijd te moduleren voor de gepensioneerden. Ik ben zelf gewonnen voor een stelsel van maximum 3 jaar om te vermijden dat mensen in een subsidieval zouden trappen. Voor mensen die zijn aangewezen op een vervangingsinkomen wordt het daardoor bijna niet meer attractief om aan de slag te gaan. Mensen die een vervangingsinkomen genieten en daarnaast nog wat kindergeld en een huursubsidie, zullen denken dat ze dit inkomen met hun achtergrond en diploma zelf nooit kunnen verdienen door te gaan werken. Ze mogen zich niet gaan nestelen in een systeem dat bedoeld was als vangnet, maar zo afglijdt naar een hangmat.

Een volgend principe is het optrekken van het inkomensplafond waarbij de huisvestingsval moet worden vermeden, naast het eventueel regionaal differentiëren van de maximumhuurprijs. Andere principes zijn de koppeling van een redelijke huurprijs aan de kwaliteitsnormen. De zittende huurders die aan de voorwaarden voldoen, krijgen ook zonder verhuis een huursubsidie voor zover ze wonen in een huurwoning waarvoor de overheid een tegemoetkoming toekent. Ik denk aan een renovatiepremie aan de verhuurder die verhuurt via een SVK of een woning die werd gebouwd middels een woonbevak. Nog een principe is geen automatische stopzetting bij een ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring.

Terwijl het huidige stelsel zich uitsluitend richt op het ondersteunen van huurders die verhuizen van een onaangepaste of ongezonde woning naar een aangepaste en gezonde woning, zal het stelsel opengesteld worden voor bepaalde categorieën van zittende huurders. Het betreft huurwoningen die worden beheerd door intermediaire, bijvoorbeeld socialeverhuurkantoren, huurwoningen waarvoor een renovatiepremie aan de verhuurder werd toegekend en verhuurd aan een sociaal verhuurkantoor en privé-huurwoningen in het kader van de op te richten bevak. Ook deze tweede etappe impliceert dat de budgettaire middelen hiervoor substantieel moeten worden verhoogd. Dat is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van ons allemaal. Ik ben gewonnen voor een huursubsidie, maar dan zullen we er samen moeten voor ijveren hiervoor de nodige middelen in de begroting vrij te maken.

Opnieuw verwijs ik naar de budgettaire ramingen die door de onderzoekers werden gemaakt in het kader van het huursubsidieonderzoek. Hierin werden budgettaire ramingen verricht voor een aantal varianten van een verruimd stelsel van de huursubsidie. De geraamde kostprijs van de verschillende scenario's varieert van 6 miljoen euro tot 1.094 miljoen euro. Ook de onderzoekers concluderen op pagina 122 dat een veralgemeende huursubsidie, gericht op het verbeteren van de betaalbaarheid voor een ruime groep, zonder meer onbetaalbaar is.

Het Kenniscentrum voor Duurzaam Woonbeleid concludeert eveneens dat socialewoningbouw het meest doelgericht instrument vormt om de betaalbaarheidproblemen op de huurmarkt, namelijk kwaliteitsvol wonen tegen betaalbare prijzen, op lange termijn op te vangen. Daarom wordt ervoor geopteerd om budgettair niet te snoeien in de kredieten voor de bouw van sociale woningen en het huursubsidiestelsel aan te passen van zodra er extra budgettaire ruimte vrijkomt. Dat zou zijn vanaf het jaar 2007, als er Lambermontmiddelen vrijkomen. We rekenen hier natuurlijk allemaal op, maar ik meen toch dat Huisvesting hier rechten op kan laten gelden, net als de gemeenten. Deze zaken hebben we prioritair en zeer uitgebreid in het regeerakkoord ingeschreven. Ik kan me echter voorstellen dat de minister van Onderwijs en die van Welzijn ook wel ideeën hebben.

In de loop van de moeilijke begrotingsjaren 2005 en 2006 zal het vernieuwde stelsel worden voorbereid zodat het operationeel kan worden in 2007. We zullen de tussentijd gebruiken om een systeem uit te werken. Omdat we een recordbedrag inschrijven, namelijk 309 miljoen euro, voor de bouw van nieuwe woningen en appartementen via het klassieke systeem, zorgen we er toch voor dat de werking op het terrein niet stilvalt en creëren we een extra aanbod zodat kandidaten voor een sociale woning niet in de kou blijven staan.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het was niet mijn intentie om de socialehuurmarkt als een bijmarktje te zien. Het stelsel van huursubsidies moet een aanvullend stelsel zijn.

Ik zou willen vragen de verhuisverplichting eventueel op te heffen. Dat is een belangrijke nuance

Gennez

die het stelsel van huursubsidies kan optimaliseren, samen met de automatische toekenning.

Minister Marino Keulen: U hebt een punt, maar ook hier speelt het budgettaire element een rol. We hebben ervoor gekozen het aanbod van nieuwe woningen en appartementen verder te vergroten en hier maximaal ons budget voor te gebruiken. De punten die u aanhaalt, kan ik onderschrijven. Het is echter een verhaal van communicerende vaten: als we voor een bepaald onderdeel iets doen, moeten we elders snoeien. Vandaag proberen we vooral te zorgen voor extra aanbod voor de kandidaten op de wachtlijst voor een woning of appartement bij een SHM.

Het huursubsidieverhaal is een prachtig verhaal, maar er is een belangrijke 'maar' bij, namelijk het budgettaire aspect. Dat moeten we proberen te controleren. In Nederland bestaat een systeem van huursubsidies en dat heeft gezorgd voor een spontane sociale mix. Mensen die niet in staat zijn om met hun eigen inkomen voor huisvesting te zorgen, kunnen snel worden geholpen. Het probleem is dat het systeem implodeert omwille van het budgettaire aspect.

We moeten een bepaald bedrag toekennen om effectief te zijn. Sinds 1991 zijn er 85.000 eenoudergezinnen bij gekomen en 245.000 eenpersoonsgezinnen. Dat zijn allemaal potentiële kandidaten voor een huursubsidie. De overheid wordt door die maatschappelijke context overrompeld. Hoeveel goede wil we ook aan de dag leggen en hoeveel middelen we ook spenderen, er is nooit meer geld gegaan naar huisvesting dan nu. Dat is een verdienste van iedereen hier rond de tafel. Iedereen doet een beroep op de overheid bij maatschappelijke problemen. De actieradius van de overheid is echter niet oneindig. We moeten dus altijd genuanceerd zijn in onze communicatie. Dit verhaal wordt zeker vervolgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over leegstand van sociale woningen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over leegstand van sociale woningen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik volg al een tijdje de problematiek inzake leegstand op de voet. Uit de recentste cijfers blijkt dat er op een totaal patrimonium van 132.000 socialehuurwoningen een leegstand is van 3,7 procent. Dat is minimaal en dat heeft zijn redenen. Zo'n twee derde ervan staat leeg wegens renovatiewerken. Er is zelfs een zekere inhaalbeweging bezig.

Ik betwijfel geenszins dat deze werken noodzakelijk zijn. De gemiddelde duurtijd van de leegstand door die omvangrijke werken bedraagt voor het Vlaams Woningfonds vaak 51 maanden, en voor de VHM zijn er gelijkaardige cijfers. Dat zijn lange leegstandsperiodes voor renovaties.

Ik heb enkele privé-makelaars gecontacteerd die ook ervaring hebben in renovatie van panden. Ze vertelden me dat de gemiddelde duur bij grote panden lager ligt. De reden daarvoor is dat de bouwmaatschappijen lang moeten wachten op vergunningen. Bovendien wordt bij renovaties vaak vertrokken van een hele wijk. Men neemt dan dikwijls de optie om panden voorlopig leeg te laten staan om de rest van de huurders ook tot een verhuis te kunnen bewegen. Bij bepaalde maatschappijen is de gemiddelde leegstand ter voorbereiding van renovatie toch zeer hoog.

Er staat ook een klein percentage leeg in afwachting van sloping of aanvang van een algemeen project. Dat blijkt in de praktijk vaak 2 à 3 jaar te zijn. Een klein percentage staat leeg voor de herhuisvesting van huurders die hun woning moeten verlaten voor nog uit te voeren renovatiewerken of van wie de woning wordt gesloopt. Nog 5 procent van de woningen staat leeg omdat de aangeboden woning voor potentiële huurders niet voldoet. Dat kan ook meespelen. Het gaat slechts om een klein percentage.

Decaluwe

Enerzijds staan woningen leeg in afwachting van renovatie, terwijl anderzijds sommige gemeenten nood hebben aan crisisopvang. Ik denk aan mensen met echtscheidingsproblemen of uitzettingsproblemen. De lege woningen kunnen blijkbaar reglementair niet worden ingeschakeld. Dat is een contradictie waarvoor een oplossing kan worden gezocht. Drie à vier maanden opvang kan immers al soelaas bieden, bijvoorbeeld bij een echtscheiding.

Bij bepaalde bouwmaatschappijen in Antwerpen en Leuven loopt het percentage leegstand van woningen en appartementen op tot 11 en zelfs 15 procent. Dat zijn spectaculaire cijfers.

Mijnheer de minister, welke initiatieven kunt u nog nemen om de duurtijd van de leegstand effectief tot een minimum te beperken? Waarin is voorzien in de al afgesloten werkafspraken? Er is blijkbaar een nieuw instrument voorhanden dat voor bouwmaatschappijen tamelijk succesvol blijkt te zijn. Het zou enerzijds meer autonomie verlenen, maar anderzijds de mogelijkheid bieden om de maatschappijen in het kader van het algemeen belang aan te spreken.

Kan er niet gepleit worden om tijdelijke verhuring mogelijk te maken, niet alleen voor crisisopvang maar ook in andere situaties? Ik ben toevallig in contact gekomen met een privé-initiatief, Lancelot. Het heeft me bekoord omdat de vzw erg succesrijk opereert in Nederland en Groot-Brittannië. In Vlaanderen probeert de vzw met vallen en opstaan een voet aan de grond te krijgen. Bij leegstand kan de eigenaar aan de vzw volmacht geven, waarbij met een nieuwe bewoner een bruikleenovereenkomst wordt gesloten. Dat betekent dat bouwmaatschappijen in afwachting van renovatie tijdelijk doorverhuren aan de vzw. Dat genereert geen enorme financiële opbrengst, maar het biedt tegelijk bescherming tegen krakers, die bijvoorbeeld in grote steden toeslaan. Reglementair kan men echter volgens het socialehuurstelsel zo niet werken. Ik pleit ervoor om dit systeem van nabij te bekijken en het eventueel reglementair mogelijk te maken. Dat zou extra bewoning kunnen opleveren.

Woningen mogen niet te lang leegstaan, maar sommige zaakvoerders willen een hele straat of

wijk tegelijk aanpakken omdat deze manier van werken in een openbare aanbesteding goedkoper uitkomt. Ze vergeten echter dat ze twee à drie jaar huurinkomsten verliezen. Dat is ook een realiteit. Er moet een gezond evenwicht zijn alvorens men globale projecten aanpakt. Hoe kan hieraan in overleg met de sector de nodige aandacht worden besteed?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, over het algemeen is er een leegstand van 3,7 procent. Dat is redelijk. In de mate dat het percentage kan worden verkleind, zullen de maatschappijen dat ook doen, vermits ze in het andere geval huurinkomsten verliezen.

De maatschappijen besteden zeker de nodige aandacht aan hun financiële positie. De cijfers die u aanhaalt, zijn alleen legio bij grote maatschappijen als er grote renovatieprojecten lopen. Ik denk aan de torengedebouwen van Sint-Maartensdal in Leuven waarin meer dan 800 huurders wonen. Als men die blokken laat leeglopen, komt men tot dat percentage. De broodnodige renovatie is daar de oorzaak van. In Antwerpen is de renovatie van de Silvertopblokken met 600 huurders ook zo'n voorbeeld. In die gevallen resten weinig andere mogelijkheden.

De huurders moet men ook binnen de maatschappij herhuisvesten. Er moet dus leegstand worden opgebouwd om de huurders tijdens de renovatie te kunnen herhuisvesten, zij hebben immers een dak boven het hoofd nodig. Het is dus een genuanceerd verhaal van communicerende vaten, en leidt dikwijls tot praktische problemen.

In het verleden is dit punt al vaker onder de aandacht gebracht. Er wordt vaak een verhaal van slordig bestuur van gemaakt, terwijl niets minder waar is. Voor de zaakvoerders van de bouwmaatschappijen is dat dikwijls oneervol, want ze zijn nu meer dan ooit bezig met renovatie om het woonpatrimonium kwalitatief op peil te brengen. Grondige en kwalitatieve renovatie kan dus niet zonder leegstand.

De leegstand van sociale woningen krijgt uiteraard mijn volle aandacht. Het is ook een permanente zorg van de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen. In 2003 was er een leegstand van om

Keulen

en bij de 3,7 percent bij de socialehuisvestingsmaatschappijen. Liefst 75 percent is het gevolg van renovatie. De leegstand opgedeeld naar reden en de gemiddelde duurtijd van de leegstand bij de SHM's werd u al meegedeeld in het antwoord op de parlementaire vraag van 15 oktober 2004. Dat antwoord heeft toen ook de media gehaald.

Er moet wel op worden gewezen dat de leegstand bij grootschalige projecten als gevolg van renovatie de algemene leegstandcijfers vrij sterk vertekent. Ik heb er al naar verwezen. Ik denk aan de grootschalige renovaties in Antwerpen op het Kiel, aan de Jan De Voslei, de Luchtbal, de Silvertop en in Leuven aan het Sint-Maartensdal. De renovatie van dergelijke grootschalige gebouwen zal de komende jaren niet afnemen – het is tegelijk mijn betrachting.

Er zal dus een zekere leegstand blijven bestaan. Om de leegstand bij zulke projecten te beperken is een minutieuze voorbereiding vereist. Over de ervaring van bijvoorbeeld de socialehuisvestingsmaatschappij Dijledal, die in Leuven en omgeving opereert, is een artikel verschenen in het infoblad van de VHM Rndom Wonen. Het betreft de editie van april 2000.

Gelet op het belang dat de VHM hecht aan leegstand, is dit opgenomen in de benchmarking van de socialehuisvestingsmaatschappijen. Deze benchmarking wordt gebruikt voor het opstellen van een werkafpraak. Indien nodig wordt de leegstandbestrijding hierin afzonderlijk opgenomen.

Wat de mogelijkheid van tijdelijke verhuring betreft, breng ik enige nuancering aan. Daar de woningen van de socialehuisvestingsmaatschappijen alleen binnen het socialehuurstelsel kunnen worden verhuurd met een huurovereenkomst van onbepaalde duur, met uitzondering van de afwijking bij brand of natuurrampen, is het niet wenselijk een vrijkomende woning die binnen afzienbare tijd moet worden gerenoveerd, opnieuw te verhuren. Gelet op het feit dat omwille van de aard van de werken een appartementsblok of een groep woningen tegelijk moeten worden gerenoveerd, hebben de woongelegenheden van eenzelfde renovatieproject eenzelfde duur van leegstand. Een schrijnwerker of dakwerker kan moeilijk woning per woning werken.

Daarnaast is het soms nodig een aantal woningen voor korte tijd leeg te laten staan om de huurders van die appartementen of woningen te kunnen herhuisvesten voor de aanvang van de werken. Tijdelijke verhuring van leegstaande woningen is dus niet evident, daar dit alleen maar mogelijk is buiten het socialehuurstelsel, bijvoorbeeld aan een OCMW of een vzw die noodopvang organiseert.

Dergelijke verhuringen gebeuren, maar zijn niet talrijk. De mensen moeten bereid zijn om de woningen voor een korte periode te huren en de woningen moeten ook verhuurbaar zijn. Zij moeten ook aan de elementaire gezondheids- en woonkwaliteitsnormen voldoen. Bij renovatie van een appartementsblok worden bijvoorbeeld de elektriciteit en het water op een bepaald moment afgesneden of wordt de lift buiten gebruik gesteld. In dat geval wordt huisvesting zelfs voor crisisopvang zeer moeilijk. De mensen moeten dan nog in een spookblok willen wonen.

Verder worden soms rechten gepuurd uit tijdelijke situaties en wordt uitdrijven dan weer moeilijk. Tijdelijke verhuring genereert vaak praktische problemen. Het is dus mogelijk dat een socialehuisvestingsmaatschappij zelfstandig beslist om, eventueel in samenspraak met een lokale actor zoals het OCMW of de huisvestingsdienst van de stad, in het licht van crisisopvang een leegstaande woning ter beschikking te stellen onder de vorm van een bezetting ter bede. Dat is geen contract, zodat men niet gebonden is aan termijnen. Het betreft een afspraak waarbij de mensen kunnen worden opgebeld met de mededeling dat ze binnen een aantal dagen hun boeltje moeten pakken en verhuizen. Een dergelijke overeenkomst betekent dat beide partijen overeenkomen dat de bezetting slechts precair van karakter is en dat er geen enkele waarborg wordt gegeven over de duur noch over de stabiliteit van de overeenkomst, want die kan altijd weer in vraag worden gesteld.

Uiteraard wordt er steeds naar gestreefd dat indien er renovatiewerken moeten plaatsvinden, de woningen zo kort mogelijke tijd leegstaan. Wel moet er rekening mee worden gehouden dat als de renovatiewerken van start gaan, alle huurders moeten worden geherhuisvest door de socialehuisvestingsmaatschappij. Dat betekent dat de socialehuisvestingsmaatschappijen ervoor zorgen dat ze voor al die huurders een leegstaande woning ter beschikking hebben. Daarom moeten er geruime tijd op voorhand woningen leegkomen. Logischerwijs is

Keulen

het zo dat hoe groter de schaal van de te renoveren gebouwen is, hoe langer en hoe meer woningen zullen moeten leegstaan omwille van de herhuisvestingverplichting.

Ik heb uw voorstel van Lancelot overgemaakt aan de VHM. Ik vind het een heel interessant voorstel, en ik sta achter het idee om het ook in Vlaanderen ingang te doen vinden. Ik moet wel zeggen dat de sector altijd een beetje conservatief reageert, want hij beschouwt het als zijn terrein en verantwoordelijkheid. Ik ben het met u eens: gezien de noden van de maatschappij, moeten we alle mogelijke instrumenten inzetten.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar we moeten elkaar geen Liezebet noemen. Ik besef dat er altijd leegstand zal zijn omwille van renovatie.

Ik pleit voor meer creativiteit en maatwerk. Ik bezoek regelmatig bouwmaatschappijen en bouwerven, want het is interessant om met de aannemers en zaakvoerders te praten. Een aantal zaakvoerders bezitten inderdaad nog steeds een enorme conservatieve reflex. Ze willen de gemakkelijksoplossing: een hele wijk, straat of blok in één keer. Technisch is het nochtans perfect mogelijk om eerst de ene kant van een appartementsblok aan te pakken en daarna de andere kant. Dat zal natuurlijk wel iets meer kosten.

Ik verwijs graag naar het systeem bij openbare werken. Daar is het mogelijk dat aannemers zodanig worden aangemoedigd dat ze een premie krijgen als ze sneller klaar zijn en een boete krijgen als ze trager klaar zijn. We moeten ijveren voor maatwerk, wijk per wijk. Ik besef wel dat de 3,7 percent daardoor niet zal worden herleid tot 1 percent, maar ik ben ervan overtuigd dat het percentage een aantal tienden kan zakken. Dat komt neer op tientallen woningen.

Ook bij crisisopvang moeten we creatieve oplossingen zoeken. We mogen elkaar niet verkeerd begrijpen. Als Lancelot werkt in de privé-sector, dan kan het ook perfect werken in de socialehuisvestingssector. Als een ouder met kinderen die op straat staat de mededeling krijgt dat ze 3 tot

4 weken in crisisopvang terecht kunnen in afwachting van een sociale woning, dan zal die tevreden zijn. We moeten de nodige soepelheid aan de dag leggen, ook reglementair. U verwees wel naar het OCMW, maar we moeten op zoek naar elementen om alles mogelijk te maken.

Ik herhaal dat de keuze voor een gemakkelijksoplossing bij veel bouwmaatschappijen moet worden aangepakt. De conservatieve reflex heeft er destijds toe geleid dat socialeverhuurkantoren nu zo succesvol zijn. Als ze destijds zelf hadden gereageerd, zouden er nooit socialeverhuurkantoren ontstaan zijn. Hetzelfde merken we bij renovatie. In één afzonderlijk woninkje zijn ze niet geïnteresseerd, ze bouwen er liever twintig in één keer. Het principe blijft hetzelfde: maatwerk. Dat zal misschien iets duurder zijn, maar automatisch zal er ook een grotere sociale mix ontstaan dan nu het geval is. Ik blijf u dus vragen om er bij de VHM op aan te dringen om desnoods de reglementen wat bij te sturen zodat maatwerk en soepelheid mogelijk worden.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Decaluwe, bijvoorbeeld voor Silvertop werd contractueel bepaald dat de renovatie in drie fasen moet verlopen om te vermijden dat er te lang een te grote leegstand zou zijn. Natuurlijk moet er ook rekening worden gehouden met schaalgrootte, zodat het werk kan worden georganiseerd.

We zijn ons bewust van de mogelijkheden. We proberen ook kritisch te zijn als dat nodig is. Ik ben de eerste om toe te geven dat de sector een aantal kansen heeft verspeeld op het ogenblik dat ze het terrein helemaal voor zichzelf had. Sommigen hebben zich genesteld in het monopolie. Het succes van de socialeverhuurkantoren is daar voor een groot deel door te verklaren. Ik ben zelf een groot supporter van de SVK's, maar die worden door de socialehuisvestingsmaatschappijen nog steeds met argusogen bekeken. Ik stel vast dat het een licht instrument is waardoor met weinig middelen heel veel kan worden gedaan. Toch zijn er ook in deze commissie mensen die daar hun vragen bij hebben. Zo vraagt mevrouw Heeren zich af of het wel allemaal waar is wat ik erover vertel. Soms is men voor andere zaken te vinden.

Crisisopvang gebeurt reeds in te renoveren woningen. Als dat aan de pers wordt verteld, dan haalt

Keulen

men direct een kop. Nochtans moet ook over de praktische moeilijkheden worden gepraat. Er zijn immers heel veel redenen waarom het niet kan. In principe zijn we dus voor, maar in de praktijk moeten we er genuanceerd mee omspringen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het cliëntvolgsysteem bij de opvolging van de inburgeringstrajecten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van het cliëntvolgsysteem bij de opvolging van de inburgeringstrajecten.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in uw beleidsnota en tijdens de bespreking ervan hebt u herhaaldelijk gezegd dat de tijd van vrijblijvendheid voorbij is en dat de integratie- en diversiteitssector meer op resultaten moeten worden afgerekend. Dat moet ook gelden voor het inburgeringsbeleid. De inzet aan middelen en de geleverde inspanningen moeten worden vergeleken met de resultaten die worden geboekt. Het is belangrijk dat de mensen die onder het verplicht inburgeringstraject vallen, de trajecten effectief volgen, maar even belangrijk zijn de resultaten die behaald worden bij het volgen van het inburgeringstraject.

Een belangrijk instrument om die resultaten te meten en dus om het effect van het inzetten van middelen in het inburgeringsbeleid te kennen, is het cliëntvolgsysteem. Dat laat toe om alle resultaten op te nemen, zowel vanuit de onthaalbureaus voor testen Nederlands en vormingspakketten, als vanuit de VDAB en de Huizen van het Nederlands voor de resultaten van de testen van een vormingsprogramma. De sector vertelt me dat het cliëntvolgsysteem absoluut niet goed werkt: het loopt

stroef en de informatiedoorstroming is niet goed. Dat betekent dat er heel weinig zicht is op de kwaliteit van de resultaten.

U vertelt geregeld dat het om een heel jonge sector gaat waarbinnen nog veel moet worden uitgebouwd. Toch heb ik een aantal concrete vragen. Is er al een bevraging van de sector gebeurd over de doorstroming van informatie naar het onthaalbureau, of wordt die nog gepland? Is het de opdracht van de VDAB en de Huizen van het Nederlands om deze informatie door te geven?

Is er reeds zicht op de stappen die zullen worden gezet om het systeem te optimaliseren? Het is inderdaad een jonge, nieuwe sector, maar dat betekent dat we er van bij het begin goed aan moeten werken en de monitoringsystemen goed moeten uitbouwen. Het is nu het moment om dat te doen. De betrokkenen zijn vragende partij om het cliëntvolgsysteem goed uit te bouwen zodat ze zich blijvend kunnen verantwoorden op het vlak van de gehaalde resultaten. Iedereen heeft daar belang bij, zowel de gemeenschap die middelen investeert in het inburgeringsbeleid als de mensen die de inspanningen leveren. Het gebruikte geld moet natuurlijk kunnen worden verantwoord. De sector zelf is vragende partij om met een goed instrument te werken, maar u moet voor de nodige ondersteuning zorgen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Berx, we zijn daar volop mee bezig. Voor mij telt het adagium 'meten is weten'. Alles wat daartoe kan bijdragen, telt, al was het maar om mensen die bepaalde zaken insinueren, met cijfers van replek te dienen. Cijfers overtuigen nog steeds het meest.

De cel Inburgering van de administratie heeft de onthaalbureaus in december 2004 bevestigd over de samenwerking tussen het onthaalbureau en de VDAB. Het Interdepartementaal Projectteam Inburgering, IPI, samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken administraties Welzijn, Onderwijs, Inburgering en Werk, plant tevens een bevraging van het samenwerkingsverband tussen de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus in het begin van 2005.

Het cliëntvolgsysteem dat door de Vlaamse overheid ter beschikking werd gesteld van de onthaal-

Keulen

bureaus, is het registratiesysteem Matrix. Matrix is een registratiesysteem dat aanvankelijk voor de Centra voor Basiseducatie werd ontwikkeld. Zowel de onthaalbureaus als de Huizen van het Nederlands gebruiken het registratiesysteem Matrix, zij het in een aangepaste variant. De voordelen ervan zijn vereenvoudigde elektronische uitwisseling van gegevens tussen beide partners. In het licht van het Vlaams inburgeringsbeleid vormen de onthaalbureaus samen met de Huizen van het Nederlands en VDAB een geïntegreerd samenwerkingsverband, gericht op een efficiënte dienstverlening ten aanzien van de anderstalige nieuwkomers.

IPI is belast met de implementatie en coördinatie van dit geïntegreerd samenwerkingsverband dat inburgeringstrajecten op maat aanbiedt. Binnen IPI worden de nodige afspraken gemaakt met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen de onthaalbureaus, de Huizen van het Nederlands en de VDAB. Deze afspraken worden – indien nodig – via bilateraal overleg verder verfijnd. Het betreft afspraken over doorverwijsformulieren, over de volgorde van de te ondernemen stappen, dat zijn de intake, de screening, de doorverwijzing, de inschrijving, de opvolging van deelname en de attestering, en over de elektronische uitwisseling via het cliëntvolgstelsel.

Het is de opdracht van de VDAB en de Huizen van het Nederlands om de informatie door te geven aan de onthaalbureaus. Het is de uitdrukkelijke wens van de Vlaamse Regering dat de onthaalbureaus, de huizen van het Nederlands en de VDAB hun diensten ten aanzien van nieuwkomers via één loket aanbieden. De beslissing van de Vlaamse Regering dateert van 24 oktober 2003.

Voor de gegevensuitwisseling tussen de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands werden aan het softwarepakket de nodige technische aanpassingen doorgevoerd, gericht op de elektronische gegevensuitwisseling en dit zowel aan de kant van Matrix-onthaalbureaus als van Matrix-Huizen van het Nederlands. Daarnaast werden er afspraken gemaakt tussen de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands met betrekking tot de registratie en de uitwisseling van gegevens. Deze gegevensuitwisseling werd reeds midden oktober 2004 getest tussen het Huis van het Nederlands te Gent en het onthaalbureau in die stad. Na

deze testfase volgde de operationalisering bij alle betrokken Huizen van het Nederlands en onthaalbureaus.

Als enig technisch knelpunt blijft de aanwezigheid van dubbels in de databank over. Het gaat daarbij om personen die vóór de gegevensuitwisseling zowel door de Huizen van het Nederlands als door de onthaalbureaus in de databank werden ingevoerd. In het onderhoudscontract werd een modaliteit opgenomen, waardoor men maandelijks de databank opkuipt. Dit betekent dat dubbels worden verwijderd. In een latere fase zal het rijksregisternummer ook kunnen worden gebruikt om dubbels in de databank op te sporen.

De gegevensuitwisseling tussen de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands bevindt zich met andere woorden in een vergevorderde fase van operationalisering. Op technisch vlak werd deze uitwisseling al gerealiseerd. Nu dient die ook te worden geoperationaliseerd tussen de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands in heel Vlaanderen.

Gezien de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands sinds het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering onder dezelfde titularis vallen, is een gezamenlijke aanpak tussen beide partners met betrekking tot het registratiesysteem Matrix aangewezen en gewenst. Zo werden tussen de betrokken administraties, met name de afdeling Volwassenenonderwijs en de Cel Inburgering, afspraken gemaakt met betrekking tot een gezamenlijk onderhoudscontract, een nieuwe rapporteringstool voor Matrix en het gebruik van het rijksregisternummer. We zijn er dus volop mee bezig.

Met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen de onthaalbureaus, de Huizen van het Nederlands en de VDAB werden de nodige afspraken gemaakt met de softwareleverancier en de vertegenwoordigers van de VDAB. De implementatie van de technische gegevensuitwisseling is voorzien voor maart 2005.

Een belangrijke voorwaarde voor de gegevensuitwisseling is het gebruik van het rijksregisternummer als unieke identificatiecode. Hiervoor is de machtiging van de Privacycommissie noodzakelijk. De nodige stappen om deze machtiging te krijgen, zowel voor het Huis van het Nederlands als voor de onthaalbureaus, zijn reeds gezet.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, we kijken uit naar de resultaten van de bevraging die begin dit jaar wordt gepland. Ik hoop dat we op tijd en stond een overzicht krijgen van de resultaten die via het cliëntregistratiesysteem ter beschikking kunnen worden gesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de didactische ondersteuning aan de onthaalbureaus voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de didactische ondersteuning aan de onthaalbureaus voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, dit is een vraag over de didactische ondersteuning aan de onthaalbureaus voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie.

De onthaalbureaus staan in voor de uitbouw van het primaire inburgeringstraject. De cel Inburgering moet instaan voor de vorming van docenten en de didactische ondersteuning.

De onthaalbureaus beschikken over heel wat expertise, maar ze hebben nood aan meer gestandaardiseerde vormingspakketten en aan de vertaling van pakketten. Als er nieuwe contacttalen bij komen, is het belangrijk dat dit snel en efficiënt wordt vertaald.

Mijnheer de minister, wat is precies de opdracht van de cel Inburgering met betrekking tot de didactische ondersteuning? Welke instrumenten werden verder uitgewerkt? Ik veronderstel dat voldoende overleg wordt gepleegd, maar op welke manier gebeurt dit inzake de noden voor didactische ondersteuning?

Mijnheer de minister, lijkt het u zinvol een gestandaardiseerd pakket in de verschillende contacttalen aan te bieden aan de onthaalbureaus, zodat de bureaus niet zelf moeten instaan voor eventuele vertalingen? Op die manier worden de pakketten en de verdere ontwikkeling door de sector ondersteund.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dat is een actueel onderwerp. We zijn volop bezig met de cursussen maatschappelijke oriëntatie, want dit is een belangrijk instrument.

Het publiek is enorm geporteerd voor de kennis van het Nederlands. Dat voel ik als ik ergens ga spreken. Voor sommigen gaat het enkel over 'geen rechten zonder plichten', maar we willen vooral mensen de kans geven op eigen benen te staan. Door de kennis van de taal kunnen anderstalige nieuwkomers hier werk vinden, een inkomen verdienen en op eigen kracht een toekomst uitbouwen en niet met middelen van de overheid. Zelfstandigheid en emancipatie zijn de doelstellingen.

Mensen zijn minder vertrouwd met maatschappelijke oriëntatie, maar het is zeker even belangrijk. Aan mensen duidelijk maken hoe onze samenleving functioneert en hen de structuur en ordening van onze samenleving doen accepteren, is belangrijk.

We nemen de inhoud van de cursussen onder de loep, en overleggen hierover met heel veel mensen. De cel Inburgering staat in voor de organisatie van studiedagen, heeft een helpdeskfunctie, zorgt voor communicatie via de website, stelt folders op, ondersteunt specifieke werkgroepen, enzovoort.

De cel nam ook het initiatief om welbepaalde opdrachten door experts te laten ontwikkelen. Voor ondersteuning bij de ontwikkeling van de einddoelen maatschappelijke oriëntatie werd een beroep gedaan op het Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie en het Centrum voor Innovatie van Opleidingen uit Nederland.

Door het VOCB werd, op basis van de einddoelen maatschappelijke oriëntatie, ook een docentenhandleiding maatschappelijke oriëntatie opgesteld. Iteco deed een studie over de implementatie van de einddoelen maatschappelijke oriëntatie op

Keulen

het werkveld. Ten slotte werd een zesdaagse vorming voor docenten maatschappelijke oriëntatie uitbesteed door de Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen.

Er is geen ondersteuningscentrum dat de onthaalbureaus ondersteunt op het vlak van didactisch materiaal. Het didactisch materiaal wordt momenteel door de onthaalbureaus zelf ontwikkeld. De cel Inburgering bevordert wel de onderlinge uitwisseling van het bestaande materiaal tussen de onthaalbureaus.

Er is een besluit van de Vlaamse Regering van 12 maart 2004 over de richtlijnen voor maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Daarnaast is er een docentenhandleiding maatschappelijke oriëntatie, wordt een cursistenhandboek maatschappelijke oriëntatie ontwikkeld en wordt onderzocht of een website maatschappelijke oriëntatie mogelijk is.

Op vraag van de onthaalbureaus heeft de cel Inburgering medio 2004 het platform maatschappelijke oriëntatie opgestart. Het is de bedoeling de expertise over maatschappelijke oriëntatie te bundelen en verder uit te bouwen, en elkaar te informeren en te ondersteunen. Het platform vergadert zeswekelijks. De thema's die prioritair aan bod zullen komen binnen het platform zijn: maatschappelijke oriëntatie voor laaggeschoolden, het toetsen van maatschappelijke oriëntatie en het testen van eerder verworven competenties.

Binnen het platform is het idee gelanceerd een website maatschappelijke oriëntatie te ontwikkelen als ondersteuning voor de docenten, met als doel het updaten van de inhoud van maatschappelijke oriëntatie en het inventariseren en uitwisselen van materialen en methodieken. De cel Inburgering onderzoekt hoe de website best kan worden uitgebouwd, via de server van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur of via een externe partner, en wat de kostprijs is.

De cel Inburgering heeft het project 'tekstboek maatschappelijke oriëntatie' opgestart. Op korte termijn zal de inhoud worden afgestemd op basis van de beleidskeuzes inzake maatschappelijke oriëntatie. Het gaat dan over waarden en normen,

de minimale inhoud van de cursus, het verplichtend maken van de cursus voor bepaalde categorieën van personen en het aanbieden als een recht aan anderen, een eventuele aparte cursus maatschappelijke oriëntatie voor asielzoekers en bedienaars van de erediensten, het contact met autochtonen, enzovoort. Contact met autochtonen is heel belangrijk, want dit zijn de mensen waarmee moet worden samengeleefd.

Het opzet van het project is het samenstellen van een uniform cursistenpakket maatschappelijke oriëntatie voor heel Vlaanderen. Het wordt uitgevoerd samen met enkele onthaalbureaus die hiervoor de reeds bestaande cursistenhandboeken hebben verzameld. Het handboek zal onder andere worden gescreend op de bruikbaarheid voor laaggeschoolden – taalgebruik en lay-out – en zal waar nodig worden aangepast.

Voor de vertalingen zal worden afgesproken welk onthaalbureau het uniforme cursistenpakket zal vertalen naar een bepaalde contacttaal en hiervan een afschrift zal bezorgen aan de andere onthaalbureaus. Andere onthaalbureaus doen dit voor andere contacttalen. Hierdoor zullen we de vertaalkosten drukken. We bundelen de krachten om de expertise te optimaliseren en de kosten te drukken.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, we kijken uit naar de resultaten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het modelreglement ter bestrijding van leegstand en verkrotting dat door enkele steden en gemeenten werd uitgewerkt

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het verzet van de gemeenten tegen de nieuwe Vlaamse regelgeving inzake leegstand en verkrotting en de problemen waarmee het nieuwe decreet op leegstand en verkrotting van start gaat

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het modelreglement ter bestrijding van leegstand en verkrotting dat door enkele steden en gemeenten werd uitgewerkt, en van de heer Marginet tot minister Keulen, over het verzet van de gemeenten tegen de nieuwe Vlaamse regelgeving inzake leegstand en verkrotting en de problemen waarmee het nieuwe decreet op leegstand en verkrotting van start gaat.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, ik heb reeds in oktober 2004 een vraag gesteld over de gevolgen van de wijzigingen van het decreet ter bestrijding van leegstand en verkrotting.

In artikel 25 van het decreet staat dat gemeenten die een eigen heffingssysteem hanteren, in overeenstemming met de Vlaamse Regering kunnen worden vrijgesteld van de gewestelijke heffing. Het is een gezonde evolutie dat de gemeenten hun eigen heffingssysteem ontwikkelen. Er werd ook verwezen naar het bonussysteem uit het regeerakkoord, maar ik heb vernomen dat daarvoor – wat ik begrijp – geen middelen beschikbaar zijn.

Mijnheer de minister, het is volgens u niet de bedoeling dat twee systemen naast elkaar bestaan, maar dat de gemeenten een eigen stelsel hanteren, in overeenkomst met de Vlaamse Regering. Een aantal steden en gemeenten hebben zelf een modelreglement ter bestrijding van leegstand, verwaarlozing en verkrotting uitgewerkt. Dit is ondertussen overgenomen door de VVSG. Heel wat steden en gemeenten hebben nog altijd vragen bij een aantal wijzigingen.

Het is de vraag of dit modelreglement in aanmerking komt voor een overeenkomst met de Vlaamse Regering, zoals bedoeld in artikel 25. Mijnheer de minister, als dit niet zo is, plant u dan overleg met de steden en gemeenten, om een reglement op te stellen waar zowel de Vlaamse Regering als de steden en gemeenten akkoord mee kunnen gaan?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het decreet van 7 mei 2004 heeft het decreet van 24 december 1995 inzake leegstand en verkrotting vrij ingrijpend aangepast. Het decreet van 1995 leidde tot onrechtvaardige situaties en tot zeer veel bezwaarschriften. 53 percent van de mensen die een bezwaarschrift indienden, kreeg gelijk.

Het nieuwe decreet paste onder meer de procedure aan en verfijnde het stelsel van vrijstelling en schrapping uit de inventaris. Gemeenten die beantwoorden aan bepaalde criteria worden onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van de gewestelijke heffing en krijgen de mogelijkheid een eigen heffingsstelsel te hanteren.

Alhoewel er sterke argumenten waren om de leegstands- en verkrottingstaks over te laten aan de autonomie van de gemeenten, wenste een parlementaire meerderheid de Vlaamse heffing niet af te schaffen.

Reeds in augustus 2004 uitte de VVSG haar ongerustheid over het nieuwe decreet. De gemeenten vrezen minder inkomsten te ontvangen door het mislopen van de opcentiemen op de gewestelijke heffing, maar de VVSG stelt ook dat het vele werk dat de voorbije jaren werd gestoken in het beheer van de inventaris verloren dreigt te gaan.

Mijnheer de minister, in antwoord op een vraag om uitleg over de implicaties voor de gemeenten van het nieuwe decreet, antwoordde u op 7 oktober 2004 dat u met de gemeenten zult overleggen. Dit overleg had blijkbaar weinig resultaat.

Op initiatief van een aantal Wase gemeenten wordt momenteel, met de hulp van de VVSG, actie gevoerd tegen de beslissing tot het niet innen van de leegstands- en verkrottingstaks in 2004 en 2005. De gemeenten gaven zelfs opdracht aan een advocatenkantoor te onderzoeken of juridische

Marginet

stappen bij het Arbitragehof mogelijk zijn wegens de schending van het gelijkheids- en redelijkheidsbeginsel.

Tijdens de Lokerse gemeenteraad van 25 oktober 2004 – en ik was aanwezig, omdat ik ook in de Lokerse gemeenteraad zitting heb – stelde het stadsbestuur dat: “Lokeren zijn medewerking aan de Vlaamse heffing zou opzeggen en Lokeren zeker niet de enige stad is die overgaat tot een dergelijke maatregel”. Lokeren zou wel een eigen heffing invoeren, naast de Vlaamse, evenwel zonder een beroep te doen op artikel 25 van het decreet. De VVSG stelde een model van een verordening van belasting op.

Mijnheer de minister, alhoewel u meer dan twee maanden geleden beloofde te overleggen met de gemeenten, nam het verzet alleen maar toe. In sommige gemeenten blijkt zelfs sprake te zijn van een boycot van de Vlaamse heffing. Uw niet-optreden heeft tot gevolg dat de nieuwe gewestelijke heffing inzake leegstand en verkrotting van start gaat in de grootst mogelijke chaos. Indien veel gemeenten het voorbeeld van Lokeren zouden volgen, dreigt de heffing een lege doos te worden.

Mijnheer de minister, geeft u toe dat u hebt gefaald in de communicatie met de gemeenten? Acht u een oplossing alsnog mogelijk? Hanteert u een bewuste verrottingsstrategie om te komen tot een schrapping van de gewestelijke heffing?

Mijnheer de minister, in het verleden hebt u gezegd voorstander te zijn van een gemeentelijk kader in plaats van een gewestelijk kader. Welke strategie zult u in de toekomst volgen om alsnog te komen tot een oplossing voor deze impasse?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Marginet, ik werk niet met verrottingsstrategieën, zo zit ik niet in elkaar. Ik ben voorstander van alles wat de positie van de gemeenten kan versterken.

Ik zal de chronologie van de leegstand nog eens naar voren brengen. Ik denk een bescheiden verdienste te hebben in het vlot krijgen van dat probleem. De regeling die bestaat sinds eind 1995 en die niet slecht was van opzet, namelijk leegstand

tegengaan om de verloedering van het straatbeeld te vermijden, is afgeleden in een echte terreur. Sindsdien zijn er meer dan 66.000 leegstandsheffingen opgelegd. Daarop zijn er meer dan 39.000 bezwaarschriften ingediend. In 53 percent van de gevallen heeft de overheid de klagers gelijk moeten geven. Vaak bleken er materiële vergissingen gebeurd. Er waren bijvoorbeeld fouten gemaakt wat betreft eigenaars en adressen en soms had de overheid bepaalde aspecten uit het oog verloren. De aanslagen werden opgemaakt op basis van adressenlijsten, nooit op basis van technische fiches. Men ging nooit ter plaatse kijken, alles gebeurde louter administratief vanuit Brussel, met alle problemen van dien.

Als er iets in Vlaanderen de verzuring mee in de hand heeft gewerkt, is het dit wel. Iedereen kwam mensen tegen van alle strekkingen die zeiden dat dit pure onrechtvaardigheid is. Zelfs als kon worden bewezen dat het Vlaamse Gewest zich had vergist, moest de burger een advocaat onder de arm nemen, naar de rechtbank stappen en proberen van die lijsten verwijderd te geraken. Dat was allesbehalve goed bestuur. Daar moesten we iets aan doen.

Tot op vandaag vind ik nog steeds dat leegstand op het gemeentelijk niveau moet worden geregeld. In het decreet-De Martelaer uit de vorige legislatuur hebben we ervoor gezorgd dat het een gewestelijke bevoegdheid blijft, maar dat de gemeenten het naar zich kunnen toetrekken. Dit is voor de gemeenten het ideale instrument om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor de leegstand.

In het overleg met de gemeenten hebben we vastgesteld dat de gemeenten dat zeker op hun eigen niveau willen organiseren. Hun probleem met ons systeem is echter dat het niet meteen geld opbrengt. Hier botsen we op een fundamenteel verschil in visie. De gemeenten beschouwen deze leegstandsheffing vooral als een financierende heffing, als een vorm van belastingen die de gemeentekas stijven, en niet als een regulerende heffing, wat de eigenlijke bedoeling ervan is. Deze heffing is vergelijkbaar met milieuheffingen. In de mate dat die afnemen, gaat het goed met ons milieu. In de mate dat de leegstandsheffingen verminderen, is er minder leegstand in de stad of de gemeente. Daar is het de gemeenten echter niet altijd om te doen, wel om geld in de kas te krijgen.

Keulen

In het decreet-De Martelaer is ingeschreven dat men beschikt over een periode van 3 jaar om zich in orde te stellen. Ikzelf ben vertrokken vanuit twee bekommernissen. De eerste is rechtvaardig omgaan met de burger. In Vlaanderen wordt vaak zelf verbouwd, met familie of vrienden, voor en na de werkuren en in de mate dat er geld ter beschikking is. Daardoor duurt een renovatie soms wat langer, en daar is geen slechte wil mee gemoeid. Ik heb schrijnende getuigenissen gehoord van mensen die weken hadden gewerkt op zaterdag. In het oude systeem stonden ze nog op de lijst en kregen daardoor problemen.

Mijn tweede bekommernis was het inperken van de leegstand omdat die aanleiding geeft tot verkrotting. Daarom moeten we de periode verlengen waarin mensen de tijd krijgen om de werken uit te voeren. Het financiële aspect is voor mij bijkomstig: het moet dienen als stok achter de deur om mensen een sanctie op te leggen. De beste manier om mensen tot iets te stimuleren, is hen te raken in hun portemonnee. De gemeenten zijn ook bekommerd om leegstand, willen geen problemen met hun inwoners maar willen wel heel snel geld krijgen. Daarom moeten we de mensen 3 jaar geven om zich in orde te stellen. De gemeenten moeten dit bewaken en er vooral voor zorgen dat ze de leegstand tegengaan. De gemeenten vinden de periode van 3 jaar echter te lang, want dan moeten ze 3 jaar op de centen wachten. Dit is echter een regulerende en geen financierende heffing.

In het decreet hebben we gedaan waarvoor de Vlaamse ombudsman in zijn opeenvolgende jaarverslagen heeft gepleit. Steden worden echter nog met een ander probleem geconfronteerd.

Mijnheer Marginet, wat u aanhaalt over de Wase gemeenten, is het punt van de cesuur. We hebben in het decreet-De Martelaer bepaald dat er voor de jaren 2002-2003 geen heffing moet worden betaald en we hebben een cesuur ingesteld. Het probleem van de steden is dat ze dan centen verliezen. Wij dachten vanuit de bekommernis voor de burger aan een optie die rechtvaardiger en eerlijk is en ingaat tegen de bestaande wanpraktijken, om de mensen op adem te laten komen. De gemeenten wilden echter alsnog geld innen. Ik nagel daarom de gemeentebesturen niet aan de schandpaal, ik richt me ook niet tegen de gemeenten. Het gaat echter

om een regulerende en geen financierende heffing, en de gemeenten zien dat enigszins anders.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, u hebt niet geantwoord op mijn vragen over het modelreglement dat is opgemaakt door enkele steden en gemeenten.

Minister Marino Keulen: Vandaag bestaat op vele plaatsen een leegstandsheffing. We onderzoeken of we de gewestelijke belasting kunnen laten vallen als deze gemeentelijke heffing in orde is. De huidige situatie met dubbele heffingen is niet houdbaar, niet duidelijk en niet eerlijk, want een en ander leidt tot het misbruiken van de fiscale lokale autonomie. Als we de mensen helemaal op de kast willen krijgen, moeten we ze twee keer voor hetzelfde laten betalen.

We kunnen de heffing niet verbieden, want steden en gemeenten hebben een fiscale lokale autonomie, waar we ook voorstander van zijn. We zouden wel onze heffing kunnen laten vallen. Wij worden echter met de klachten geconfronteerd en het veraf gelegen Brussel wordt als boeman beschouwd.

Ik wil wel opkomen voor de mensen, ik wil iets doen aan de leegstand en ik ben een verdediger van de lokale autonomie. Nu zitten we in een catch-22-situatie. Het modelreglement zou in deze filosofie mee kunnen worden opgenomen. Ik heb dat pas eergisteren van de VVSG gekregen.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, toen ik het had over verrottingsstrategieën wilde ik zeker niet persoonlijk, laat staan beledigend worden. De verrottingsstrategie zou kunnen leiden tot een schrapping van de gewestelijke heffing, wat goed zou uitkomen voor de gemeenten. Ik probeer niet te veel te oordelen, ik heb vooral vragen.

Mijnheer de minister, u hebt mijns inziens deels gelijk dat de gemeenten graag de kas gestijfd zien voor centen die ze kwijt zijn voor de jaren 2002-2003. Het bleek duidelijk uit de commentaren op de persconferentie die de stad Lokeren in oktober 2004 organiseerde waarbij zware kritiek te horen was op de gewestelijke leegstands- en verkrottingstaks. Het was vooral een doorn in het oog van

Marginet

de stad dat Lokeren door de nieuwe gewestelijke regeling nogal wat inkomsten zou mislopen. Dit is letterlijk gezegd, daar moet ik u gelijk in geven.

Enerzijds is er amnestie voor mensen die in 2002-2003 op de inventaris kwamen waardoor 2004-2005 een heffingloze periode zou worden, anderzijds stelde Lokeren dat wie enigszins creatief weet om te springen met de mogelijkheden die dit decreet aanreikt, nooit nog een heffing moet betalen. Tijd geven om zich in regel te stellen, is prima. Er is echter de schrik voor de achterpoortjes, waarbij men zeer veel nieuwe trucjes zal vinden in verband met vrijstellingen, schorsingen en terugbetalingen en dat men niet meer het doel op zich voor ogen zal houden, maar zich snel in orde wil stellen om financiële redenen.

Dat is ook de reden waarom de Lokerse gemeenteraad van 25 oktober 2004 heeft beslist om zijn medewerking op te zeggen aan de Vlaamse heffing en een eigen belasting op leegstand en verkrotting in te stellen, naast de gewestelijke belasting. De strategie van Lokeren lijkt er een te zijn van confrontatie. Lokeren doet geen beroep op artikel 25 van het decreet dat een mogelijke vrijstelling voorziet van de gewestelijke heffing na een overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Lokeren. Lokeren zegt eenvoudigweg zijn medewerking aan de Vlaamse wetgeving op, wat neerkomt op een boycot. Hoe reageert u hierop?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Dit is het verhaal van de lokale autonomie, niet van de confrontatie, de boycot of een contactbreuk tussen de Vlaamse overheid en Lokeren. Er bestaat op heel veel plaatsen een lokale heffing. Ook in mijn gemeente bestaan twee systemen naast elkaar, omdat er reeds een leegstandsheffing bestond vooraleer een gewestelijke heffing werd uitgevonden.

Het punt is dat deze heffing moet worden beschouwd als een regulerende en niet als een financierende. Hier kan niet genoeg de nadruk op worden gelegd. Het doel is de leegstand tegen te gaan. Het feit dat de kas wordt gestijfd, is de stok achter de deur om eigendommen niet te laten verkommeren. Dat er in het nieuwe decreet achterpoortjes mogelijk zijn, moet men me eens bewijzen met de

feiten. We hebben dit decreet samen met Groen! opgesteld. Dit decreet is mijns inziens werkbaar en fair en het beantwoordt aan alle doelstellingen voor een beleid ter voorkoming van leegstand. Dat er een oorlog zou woeden tussen Lokeren en de Vlaamse overheid, is niet waar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.18 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

